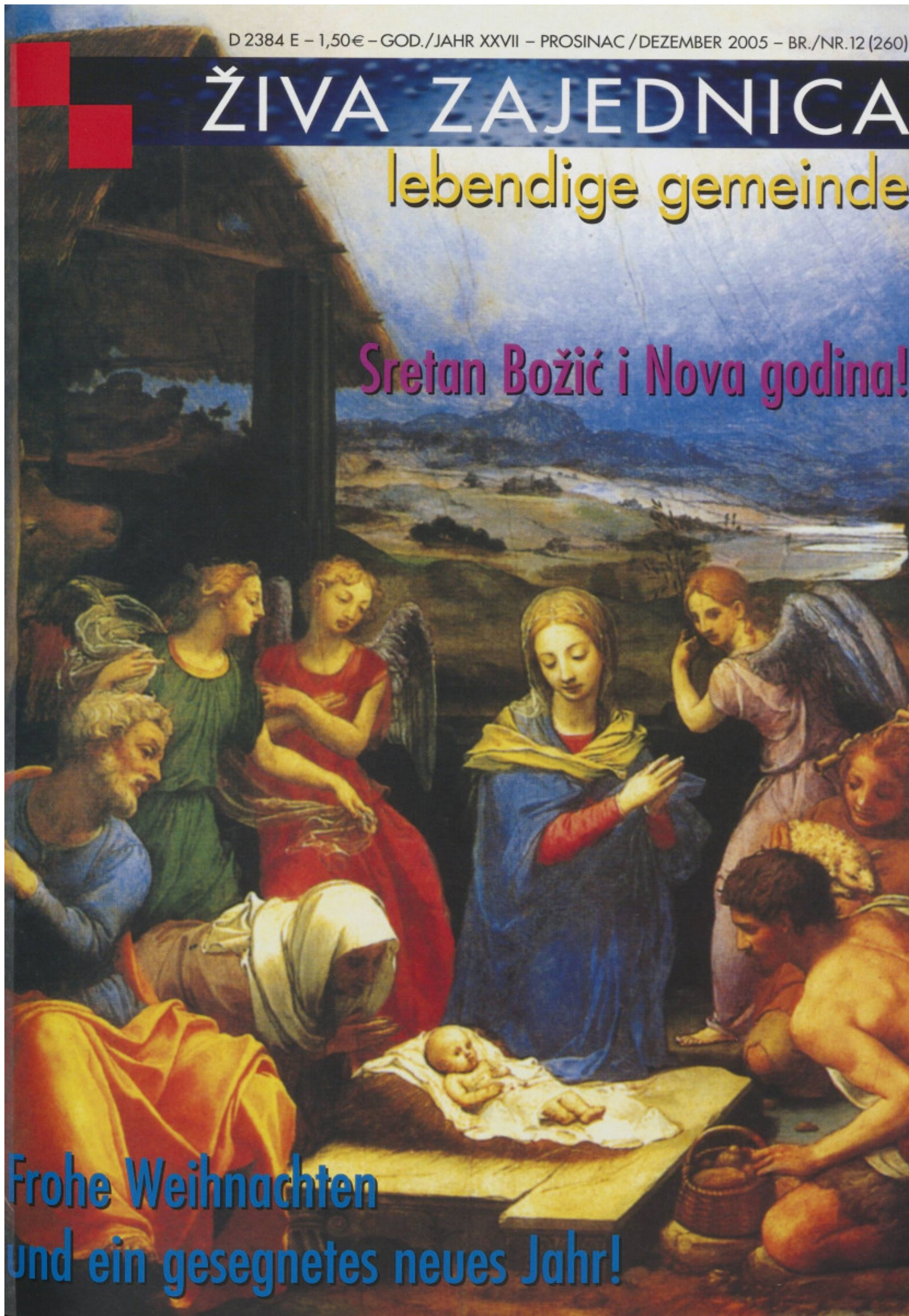

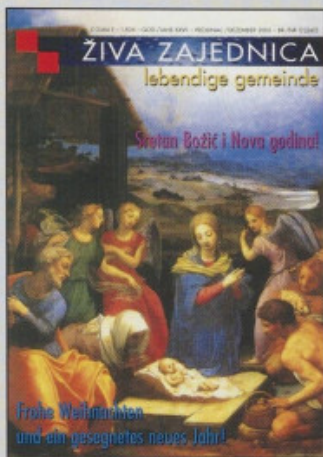
ŽIVA ZAJEDNICA

lebendige gemeinde

Sretan Božić i Nova godina!

Frohe Weihnachten
und ein gesegnetes neues Jahr!

Naslovnica:

A. Bronzino: „Poklon pastira“,
(1530.), Muzej u Budimpešti

ŽIVA ZAJEDNICA lebensdienliche gemeinde

List hrvatskih katoličkih
zajednica u Njemačkoj
Zeitschrift der kroatischen
katholischen Gemeinden in
Deutschland
www.zivazajednica.de

60435 Frankfurt am Main
An den Drei Steinen 42 d
Tel.: (069) 9540480
Fax: (069) 95404824
E-Mail: zivazajednica@t-online.de
kroatenseelsorge@t-online.de

Izdavač/Herausgeber:
Hrvatski dušobrižnički ured
Kroatenseelsorge in Deutschland

Odgovara/Verantwortlich:
P. Josip Bebić

Glavni urednik/Chefredakteur:
Dr. Adolf Polegubić

Uredništvo/Redaktion:
P. Josip Bebić, Željka Čolić,
Stjepan Herceg, dr. Adolf Polegubić,
Antonia Tomljanović-Brkić,
P. Jozo Župić

Grafička priprema/Layout:
Romana Kašaj, Marija Lovrić

Tisak/Druck:
Spengler's Druckwerkstatt GmbH
64572 Büttelborn

Godišnja pretplata s poštarinom/
Jahresbezugspreis incl. Porto: € 16,-
za ostale europske zemlje: € 22,-
za prekomorske zemlje: € 35,-
Bankverbindung:
Konto Nr. 129072 (BLZ 500 502 01),
bei der Frankfurter Sparkasse

Zadnja stranica:

Zimski ugodaj;
snimka: Lj. Blagec; A. Verzotti

8. SMOTRA CRKVENIH ZBOROVA

DARMSTADT, 13.11., ODRŽANA SMOTRA ZBOROVA DJECE I MLADIH

Zbor HKM München

Zbor HKM Bonn

Zbor HKM Offenbach

● INTERVJU: Mo. Ivan Žan

Doprinos
hrvatskom
glazbenom
izričaju

str.

6

● REPROTAŽA: HKM Offenbach

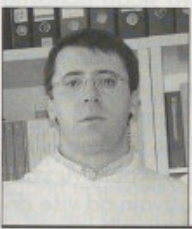

Misija u gra-
du kožne in-
dustrije

str.

10

● ZNACI VREMENA: P. Frano Prcela

Božić

str.

12

8. SMOTRA ZBOROVA DJECE I
MLADIH

Na smotri je nastupilo devet zboro-
va iz hrvatskih katoličkih misija u
Njemačkoj

8-9

BOŽIĆNI PRILOG

Hrvatske božićne pjesme

15-18

IZ CRKVE U SVIJETU:

Ima li Crkva mjesta u javnosti?

4

AKTUALNO:

Postkoncilsko buđenje laika u Crkvi:
dar, problemi, izazovi

20

SOCIJALNI SAVJETNIK: S. Herceg
Obrazovanje i rad - preduvjeti za in-
tegraciju

29

BEITRÄGE IN DEUTSCHER SPRACHE:

P. Josip Bebić: Die Zeit ist erfüllt
Deutsch-Italienischer Anwerbever-
trag

13-14

„Božić je stoljećima odgajao hrvatskog čovjeka, i to ne samo u
kršćanskoj vjeri, nego i za temeljne ljudske vrednote.”

Pouzdanje u Božju vjernost

Nada kršćana okrenuta je budu-
ćnosti, ali je uvijek čvrsto ukori-
njenjena u prošlosti. Evanđelje kršća-
ne poziva da budu budni u očeki-
vanju posljednjega Kristovog dola-
ska. Kršćanska zajednica očekuje
ga s nestrpljenjem, pouzdajući se u
Božju vjernost i nastojeći besprije-
korno živjeti, kazao je Sveti Otac Be-
nedikt XVI. na početku došašća mno-
štvu vjernika na Trgu sv. Petra u Vati-
kanu. Izgovorene Papine riječi pod-
jednako se odnose na sve članove
Crkve. Naime, svi su kršćani pozva-
ni kvalitetom svoga života i među-
sobnih odnosa pridnostiti izgradnji
Crkve i društva u kojem žive i djelu-
ju. To bi posebno trebalo biti vidlji-
vo u vrijeme svetkovine Božića, u
prihvaćanju svakog čovjeka bez ob-
zira na njegovu nacionalnu, vjersku
i svaku drugu razliku. Takvim pristu-
pom neminovno dolazi do pobolj-
šanja međuljudskih odnosa i zajed-
ničkog života u crkvenoj i društvenoj

stvarnosti.

Stoga se na ponajbolji način u
već rečeno uklapa lijepo sročena mi-
sao da je Božić stoljećima odgajao
hrvatskog čovjeka, „i to ne samo u
kršćanskoj vjeri, nego i za temeljne
ljudske vrednote”. Iz tog i takvog od-
nosa Božić je našao odraz u cjelo-
kupnom hrvatskom duhovnom i kul-
turnom bogatstvu, bilo u glazbi, um-
jetnosti ili književnosti. „Otajstvo Bo-
žića oblikovalo je vjerničko doživ-
ljavanje blagdana Božića hrvatskih
katolika do te mjere da se opravda-
no govori o hrvatskom Božiću.” Ne
treba podsjećati na poseban doživ-
ljaj koji se u Hrvatima katolicima u
božićnoj noći diljem Njemačke javi
kad se začuju zvuci hrvatskih božić-
nih pjesama. Te su pjesme izraz
duše hrvatskog čovjeka, koje u ovom
božićnom broju „Žive zajednice”
darujemo čitateljicama i čitateljima.
Neka je svima sretan Božić i Nova
godina!

Urednik

Iz delegatovog Duhovnog poticaja

Ispunilo se vrijeme

Drage čitateljice i čitatelji!

Milijuni kršćana, uključujući ne-
koliko stotina tisuća Hrvata
katolika u Njemačkoj, pripravljal-
o se i ove godine na svetkovinu Isu-
sova rođenja molitvama, raznim
pobožnostima, slavljenjem svetih
misa, adventskim i božićnim slavlji-
ma te pojačanom skrbi za potreb-
ne. Vrijeme prije Božića je priklad-
no za naše posvješćivanje kršćan-
skih obveza i dužnosti. Kršćanska
povijest je zapravo povijest nepre-
stane pripreme za drugi Isusov do-
lazak na svijet. Čitav kršćanski ži-
vot odvija se pod jednim vrlo važ-
nim Isusovim pozivom: „Ispunilo se
vrijeme, blizu je kraljevstvo Božje.
Obratite se i vjerujete u Radosnu vi-
jest!” (Mt 1, 15). Stoga sve što mi krš-
ćani činimo u svakom vremenu tre-
bamo podrediti tim božanskim ri-
ječima i vršiti volju Božju. Nikada
ne smijemo zaboraviti da je samo
jedno potrebno: spasiti dušu i tijelo
od vječne smrti. Obraćanje nam
zapravo u tome pomaže. Uzalud
će nam biti sva slavljenja Isusovih

rođendana, ako se ne obratimo, tj.
ne primijenimo svoj život odbacu-
jući sve nevaljalo i grješno i ako ne
živimo po Isusovim riječima. Upi-
tajmo se i ovoga Božića jesmo li ui-
stinu pripravljali put Gospodinu u
svoja srca i srca ljudi s kojima se
družimo te u mjesta gdje živimo i
radimo? Je li ostalo još nešto što je
„hrapavo” i „krivudavo” na tom pu-
tu Isusova dolaska u moj vlastiti ži-
vot i život mojih bližnjih?

Štovani čitatelji i čitateljice, isko-
ristimo potrebno ovo dragocjeno
vrijeme i posvećujemo ga Onome
koji dolazeći stoji pred vratima
naših srca i čeka da se po euhari-
stiji nastani u svakome od nas.

S ovim mislima, štovane sestre
i braćo, zahvalna i radosna srca
kličem: Na dobro vam došlo poro-
đenje Gospodinovo i u novoj godi-
ni neka vam „svaka noć svijetli kao
dan i tama kao svjetlo” kako biste
mogli služiti Gospodinu radosna
srca u svjetlosti i pravednosti.

Vaš fra Josip Bebić

Ima li Crkva mjesto u javnosti?

Događa se da su oni koji Crkvu optužuju na jednome području, spremni pozitivno ocijeniti njezino djelovanje na nekome drugom.

ma li ikoje države na ovome svijetu – barem kada je riječ o onim demokratskim – a da Crkva stalno ne nailazi na nerazumijevanje, ili joj na neki način suprotstavljene društvene i političke struje nastoje „sugerirati“ što bi smjela, što ne bi smjela reći; ili, pak, kako bi smjela ili kako ne bi smjela djelovati. Dok se blagopokojni papa Ivan Pavao II. doista trudio da u novi ustav Europske unije uđe barem „rečenica“ o kršćanstvu i kršćanskim korijenima Europe, europski „demokrati“ govorili su o tobožnjoj diskriminaciji onih koji nisu kršćani, kao da je Papa tražio posebnu povlasticu, ili pak govorio isključivo samo o kršćanskim, a ne i o drugim korijenima europske kulture i europskih društava.

I sada, upravo u Italiji, djelovanje Crkve nailazi ponovno, s jedne strane na pohvale, s druge strane na osude. Tvrdi to u svom uvodniku napisanome 25. studenoga za talijansku katoličku agenciju SIR ravnatelj tjednika „La Vita Cattolica“ iz Cremona, Vincenzo Rini. „Govoriti ili šutjeti: to je problem. O Crkvi, naravno. O toj temi rasprava je sve življa – a ponekad i teška – i to svaki puta kada Papa ili biskupi istupe i kažu svoje mišljenje kao pastiri o problemima koji se tiču društvenog i političkog života“, ističe Rini. Istodobno podsjeća da ni Papa ni biskupi ne izlaze „iz svojih okvira“, to jest iz okvira svojega poslanja ističući prioritetnu antropološku i etičku dimenziju i svoje kršćansko viđenje osobe, njezina života i njezina dostojanstva, kao i dostojanstva samoga društva. Tako se događa da baš svaki put kada predstavnici Crkve izraze svoju zabrinutost, sud ili neku smjernicu na njih počne „baražna paljba“ i „unakrsna vatra“ onih koji, i prije nego su promislili, odmah počinju s optužbama da krše slobodu države, da se suprotstavljaju Konkordatu, da ne poštuju pluralizam na kojemu se temelji „laičnost civilnih i državnih ustanova“, da

se žele pretvoriti u politički subjekt. No, često se događa da upravo ti isti koji Crkvu optužuju na jednome području ili u nekome slučaju, ne propuštaju priliku i uvijek su spremni pozitivno ocijeniti njezino djelovanje na nekome drugom. Govoreći o aktualnoj raspravi o zaštiti ljudskoga života, Rini ističe da oni koji oštro i odlučno osuđuju Crkvu kada govori o pitanjima zaštite života, obitelji i spolnosti nemaju „nikakvih problema“ hvaliti je kada zabrinuto progovara o nekim točkama ustavne reforme. Ponekad se čak i događa da iste osobe koje je optužuju jer govori o nekim temama, ne oklijevaju napadati ju zbog toga što tobože šuti o nekim drugim argumentima, o kojima bi oni htjeli da Crkva govori, i to zauzeto i s jasnim stavovima.

Mora li Crkva govoriti i šutjeti – po diktatu?

Iz svega rečenoga lako se može shvatiti kako je sud o djelovanju ili o šutnjama predstavnika Crkve, osobito u nekim političkim ili ideologiziranim sektorima, često motiviran ne procjenom uloge koju Crkva može ili mora imati u državi i da se ne tiče sadržaja njezinih istupa, već polazi od instrumentaliziranih i pristranih interesa.

Čini se da bi se moglo reći kako bi za neke Crkva morala govoriti „dirigirano“

Potrebno je da kršćani upravo u došašću u sebi ponovno probude nadu da mogu promijeniti i obnoviti svijet. Iz te kršćanske nade oni trebaju učiniti sve da se ostvari „novo nebo i nova zemlja“.

ili „po zapovijedi“. Morala bi, kratko rečeno, svaki puta kada želi govoriti tražiti dopuštenje i strogo se držati samo onih tema koje bi joj netko od „zainteresiranih“ pokazao. Isto tako, što se tiče odnosa Crkve s državom i njezinim institucijama, još se nalazimo pred proturječnijim stavovima, ističe Rini. S jedne strane, od Crkve se traži da ulazi u dijalog kako bi ostvarila zdravo utjelovljenje, kako bi se „ucijepila“ u konkretni život društva, u duhu suradnje i poštujući vlastite uloge, kako ulogu države, tako i svoju. S druge strane, Crkvu se optužuje da

nastoji postići razne dogovore i sporazume s institucijama s jedinim ciljem – da dobije povlastice i moć. Nalazimo se, jasno rečeno, pred šizofrenim stajalištima koja ne uvjetuju ponašanje Crkve koja – već dvije tisuće godina – poznaje slobodu koja joj pripada u svim pitanjima što se tiču dobra osobe i društva. I tom se slobodom služi, zaključuje Rini, poštujući ulogu svake institucije, ali ne dopuštajući nikome da je zaplaši.

Kršćani dužni obnoviti svijet

Možda je upravo stoga ponovno dobrodošla poruka koju je na početku došašća kršćanima – u svim društvima i po cijelome svijetu – uputio papa Benedikt XVI. On je, naime, 27. studenoga kršćane podsjetio da moraju ponovno probuditi nadu u obnovu svijeta. Pred velikim mnoštvom od više desetaka tisuća vjernika koji su se unatoč kiši okupili na Trgu sv. Petra u Vatikanu, Sveti Otac ponovno je naveo dijelove pastoralne konstitucije II. vaticanskog koncila o Crkvi u suvremenom svijetu „Gaudium et spes“. Radost koja se u vrijeme došašća osjeća u kršćanskoj zajednici koja očekuje Kristov dolazak jamačno širi se i na cijelo društvo. Pripremajući se na susret s Isusom, kršćanska zajednica pogled upire prema završnome cilju svoga „hodočašća u povijesti“, a s druge se s lijepim osjećajem sjeća njegovoga rođenja u Betlehemu te se klanja pred jasticama. „Nada kršćana okrenuta je budućnosti, ali je uvijek čvrsto ukorijenjena u prošlosti“, podsjetio je Sveti Otac. Evanđelje kršćane poziva da budu budni u očekivanju posljednjega Kristovog dolaska. Kršćanska zajednica očekuje ga s nestrpljenjem, pouzdajući se u Božju vjernost i nastojeći „bespriječno“ živjeti. Zato je potrebno da kršćani upravo u došašću u sebi ponovno probude nadu da mogu promijeniti i obnoviti svijet. Iz te kršćanske nade oni trebaju učiniti sve da se ostvari „novo nebo i nova zemlja“. Čekajući „novu zemlju“ kršćani moraju činiti sve što je moguće na ovoj zemlji, a dobre će plodove svoje marljivosti ponovno naći kada će „Kristu Ocu predati svoje vječno i univerzalno kraljevstvo“. (M.K.)

Domovinska Crkva u traženju socijalne pravde

„Bosna i Hercegovina 10 godina nakon Dayton“, naziv je priopćenja za javnost koje je uputila Komisija BK BiH „Pravda i mir“.

Komisija Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine „Pravda i mir“ uputila je 22. studenoga priopćenje za javnost pod naslovom „Bosna i Hercegovina 10 godina nakon Dayton“, koje je potpisao predsjednik komisije mons. dr. Pero Sudar, pomoćni biskup vrhbosanski. U priopćenju se između ostalog navodi: „Po općem sudu političkih mislilaca, ovaj Mirovni sporazum i način njegove implementacije, kroz ustavom potvrđeno pravo jačega, priznanje rezultata ratnih zločina i nagrađivanje etničkog čišćenja nepravdom podjelom zemlje, pretvorio se u nepremostivu zapreku pretvaranju BiH u europsku demokratsku državu. Dejtonskim uređenjem u BiH nije zaživjelo nijedno načelo moderne demokracije. Tako uređena država nije voljna ni sposobna učinkovito štiti čovjeka, niti prihvatiti i njegovati bogatstvo naših naroda, jezičnih, kulturnih i religijskih razlika. U deset godina odsutnosti rata politička bosanskohercegovačka pozornica sličila je više ratu nego miru jer dejtonsko ustavno rješenje političke vode na jednoj strani potiče na potpunu isključivost a na drugoj ih prisiljava na neprihvatljiva poniženja. Kakvo čudo da se umjesto za posiljavanja novih radnika u ovoj zemlji otpušta i onaj mali postotak sretnika koji su imali posao.“

Proslavljene važne obljetnice

U organizaciji Požeške biskupije u Požegi je 26. studenoga održan znanstveni skup u povodu 170. obljetnice utemeljenja Orfanotrofija u Požegi i 60. obljetnice njegova ukinuća. Požeški orfanotrofij utemeljio je zagrebački biskup Aleksandar Alagović 1835. u zgradi nekadašnje isusovačke Kolegije, koju je prije toga kupio zajedno s crkvom sv. Lovre, građevinski povezane s Kolegijom. Dolaskom Drugog svjetskog rata Kolegija je postala vojnim sjedištem, a pokušaj oživljavanja Zavoda 1945. zaustavila je nova

komunistička vlast koja ga je konačno ugušila određujući da se njegovi potomci nakon božićnih blagdana 1946. više ne vraćaju. U zgradu su smjestili đački dom za djecu palih boraca, a nacionalizirana je 1960.

Katoličke udruge Riječke nadbiskupije održale su susret u Mrkoplju s geslom „Vjera u mom životu“. Središnje predavanje održao je general Tihomir Blaškić koji je iskreno svjedočio koliko mu je vjera značila u teškim danima devetogodišnjeg haaškog sužanjsva.

U katedrali Srca Isusova u Sarajevu nadbiskup vrhbosanski kardinal Vinko Puljić zaređio je za svećenika Vrhbosanske nadbiskupije đakona Marinka Filipovića iz župe sv. Ivana Krstitelja – Lug-Brankovići kod Žepča. Za

Zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić zaređio je kandidate za đakonat u zagrebačkoj katedrali. Red đakonata primili su za Zagrebačku nadbiskupiju: Željko Faltak iz župe sv. Brcka – Kalnik i Matija Pavlaković iz župe Majke Božje Snježne – Karlovac-Dubovac. Za Hrvatsku franjevačku provinciju sv. Ćirila i Metoda red đakonata primili su fra Petar Cvekan iz župe sv. Ferdinanda – Ferdinandovac, Varaždinska biskupija; fra Antun Dodić iz župe sv. Nikole – Janjevo, Skopsko-prizrenska biskupija i fra Luka Slijepčević iz župe sv. Anastazije – Samobor, a za Hrvatsku salezijansku provinciju red đakonata primio je Anto Adžamić iz župe Srednja Slatina – Vrhbosanska nadbiskupija. Povjerenstvo Zagrebačke nad-

biskupije za ekumenizam i dijalog održalo je u četvrtak sjednicu pod predsjedanjem predsjednika Povjerenstva zagrebačkog pomoćnog biskupa Vlade Košića u prostorijama Nadbiskupskog duhovnog stola u Zagrebu. Glavna tema susreta bila je priprema za Molitvenu osminu za jedinstvo kršćana koja će se održati od 18. do 25. sije-

čnja 2006. godine pod geslom „Jer gdje su dvojica ili trojica sabrana u moje ime, tu sam i ja među njima“, (Mt 18, 20).

Zadušnica za ubijenog župnika Matanovića

O četvrtoj obljetnici ukopa posmrtnih ostataka prijedorskog župnika Tomislava Matanovića i njegovih roditelja Josipa i Božene, slavljenja je 24. studenoga u Prijedoru svečana misa zadušnica za tu mučeničku obitelj, koja je ubijena prije deset godina, 20. rujna 1995., a šest se punih godina nije znalo za njihovu sudbinu. U povodu obljetnice na prijedorskom katoličkom groblju Urije blagoslovljena je i nova grobnica sa spomenikom koji je svome svećeniku dala izraditi Banjalučka biskupija. Sjednica Međureligijskog vijeća u Bosni i Hercegovini održana je u Sarajevu, a jedna od tema Skupštine Vijeća bila je i implementacija Zakona o slobodi vjere i vjerskom položaju Crkava i vjerskih zajednica u BiH. (A.O.)

U deset godina odsutnosti rata politička bosanskohercegovačka pozornica sličila je više ratu nego miru jer dejtonsko ustavno rješenje političke vode na jednoj strani potiče na potpunu isključivost a na drugoj ih prisiljava na neprihvatljiva poniženja. Kakvo čudo da se umjesto za posiljavanja novih radnika u ovoj zemlji otpušta i onaj mali postotak sretnika koji su imali posao.

đakone zaređio je petoricu svećeničkih kandidata Vrhbosanske nadbiskupije, bogoslove Damira Ivanovića, Mladena Kalfića, Slavišu Stavnjaka, Josipa Šimunovića i Josipa Vajdnara.

Sjećanje na mučeničku smrt don Eugena Šutrina

O mučeničkoj smrti don Eugena Šutrina, svećenika Zadarske nadbiskupije, žrtve komunističkog režima 1945. godine u Privlaci u subotu 26. studenog u katehetskoj dvorani u Privlaci predstavljena je knjiga „Žrtve bogoljublja i čovjekoljublja – naš ponos i poticaj“, autora mons. Rozarija Šutrina. Don Eugen ubijen je u noći 25. studenoga 1945. godine kada je na prijevazu pozvan bolesniku i usmrćen hicima iz vatrenoga oružja. U Otočcu je održan sastanak članova Biskupijskog pastoralnog vijeća Gospičko-senjske biskupije. Susret je otvorio biskup Mile Bogović, a daljnji rad vodio je generalni vikar biskupije i župnik Otočca mons. mr. Tomislav Šporčić.

RAZGOVOR S MAESTROM IVANOM ŽANOM, KOORDINATOROM GLAZBENO-LITURGIJSKOG VIJEĆA HRVATSKE

Doprinos hrvatskomu glazbenom

Orguljaš, zborovođa, skladatelj i glazbeni pedagog maestro Ivan Žan rođen je 4. listopada 1955. u Novalji na otoku Pagu. Nakon završetka pučke škole, školovanje je nastavio u sjemeništu u Pazinu. Teološki studij započeo je u Rijeci, da bi se kasnije potpuno posvetio glazbi studijem na Glazbenoj akademiji u Zagrebu na kojoj je i diplomirao. Daljnje glazbeno školovanje nastavio je na Višoj glazbenoj školi u Beču, gdje je diplomirao 1987., a magistrirao 1989. stekavši titulu magistra. Od 1996. djeluje kao zborovođa i orguljaš u HKM Mannheim. Član je Društva hrvatskih skladatelja i Hrvatskog društva crkvenih glazbenika. U izdanju Hrvatskog instituta za liturgijski pastoral objavljeni su mu „Psalmi raspjevani“ (predgovor prof. M. Martinjak, predstojnik Instituta za crkvenu glazbu). Do sada je snimio preko trideset djela vokalne i instrumentalne glazbe.

Autor je misa, kantata, oratorija. Od značajnijih djela snimio je „Te Dem“ (za sole i orkestar) te oratorije „Babilonsko sužanjstvo“ i „Trinaesti učenik“ (na tekst dr. Ivana Goluba). Obradio je niz njemačkih Božićnih pjesama i izveo u Bochumu za mješoviti zbor i simfonijski orkestar (video zapis 1992. i 1993.). Ujedno je zapisao i obradio liturgiju Velikog tjedna za muški zbor. U Beču je snimana njegova „Bečka misa“ za bariton solo i orkestar. Sudjelovao je više puta na festivalima duhovne glazbe „Cro Patria“ (Split) te na danima „Pasionske baštine“ u Zagrebu. Osobito djeluje kao promicatelj hrvatske liturgijske i zvorske glazbe. U travnju 2004. godine izabran je za koordinatorka Glazbeno-liturgijskog vijeća hrvatskih katoličkih misija u Njemačkoj. U razgovoru je posebno govorio o važnosti hrvatskog glazbenog izričaja u našim misijama u Njemačkoj i u svijetu.

Slaviti Boga i njegovati zajedništvo

Žz: Ove je godine održana osma smotra zborova iz HKM u Njemačkoj. Kako je došlo do ostvarenja smotre?

Ivan Žan: Smotra zborova nastala je na poticaj pastoralnih suradnika i suradnika. Na prijedlog tadašnjeg delegata za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Josipa Klarića, održao sam nekoliko predavanja pastoralnim djelatnicima radi boljeg crkvenog pjevanja te iniciranja smotre zborova. Kao glazbeniku palo mi je u dio da osmislim koncept smotre i da vodim brigu o izboru skladbi, analizi partitura te da ohrabrim pastoralne suradnike i suradnike u dirigiranju i vođenju zborova. Cilj je bio zajedno slaviti Boga, promicati liturgijsku glazbu te njegovati naše zajedništvo.

Žz: Kako gledate na kvalitetu liturgijskog pjevanja u našim misijama?

Ivan Žan: Ono je većma specifično pa se može govoriti o nekoliko vidova. U

nekim misijama čuju se uglavnom iste pjesme i napjevi pa čovjek koji tamo zađe stječe dojam da je sve uvijek isto. U drugim sredinama postoje zbo-

Trebalo bi poticati pjevače da njeguju staro, a uče i novo. Zapravo bi trebalo naći mjesta u liturgiji za novije psalme, mise, himne, pjesme i popjevke. Marljiv zborovođa i orguljaš već sada stvara liturgijsko-glazbeni plan za iduću godinu.

rovi koji pjevaju i višeglasne napjeve, skladbe. U ovim sredinama liturgijsko pjevanje, hvala Bogu, raznolikije je. No, postoje i one sredine koje, neovisno o tome imaju li zbor ili ne, nastoje liturgiju obogatiti pjevanjem starih, ali i novijih napjeva.

Njegovanje staroga i učenje novoga

Žz: Što bi trebalo učiniti da bude bolje?

Ivan Žan: Trebalo bi poticati pjevače da njeguju staro, a uče i novo. Zapravo bi trebalo naći mjesta u liturgiji za novije psalme, mise, himne, pjesme i popjevke. Marljiv zborovođa i orguljaš već sada stvara liturgijsko-glazbeni plan za iduću godinu. Liturgijski repertoar treba osvježiti.

Žz: U kojoj se mjeri može govoriti o stvaranju hrvatskog glaz-

benog i liturgijskog izričaja u inozemstvu i doprinosu cjelokupnoj hrvatskoj baštini?

Ivan Žan: Hrvatski glazbeni izričaj prisutan je već više stoljeća u inozemstvu. Sijetimo se hrvatskih glazbenika Ivana Lukačića, Ivana Zajca, Vatroslava Lisinskog. Ne tako davno u Njemačkoj je djelovao i maestro Mato Lešćan koji je ostavio neizbrisiv trag duhovnom glazbenom, napose liturgijskom izričaju. Svi mi, bilo orguljaši, pjevači,

liturgijskom izričaju

dirigenti, skladatelji, ugrađujemo sebe u taj izričaj i tako doprinosimo hrvatskoj glazbenoj baštini. Da me Providnost nije dovela u tuđinu, možda nikada ne bih napisao svoj oratorij „Babilonsko sužanjstvo“, ili pak „Missu in D“, za zbor, sole i orkestar.

Bilo bi vrijedno kada bismo na sljedećoj smotri mogli svi zajedno snimiti CD s djelima naših skladatelja.

Žz: Nedavno ste u Ludwigsburgu predložili da na sljedećoj smotri zborovi izvode djela samo hrvatskih skladatelja. Što Vas je potaklo na to?

Ivan Žan: Hrvatska liturgijsko-glazbena baština veoma je bogata. Svi bi je trebali bolje upoznati. Dovoljno smo izvodili tuđa djela. Što imamo od toga ako izvedemo Mozartovu „Krunidbenu misu“, a mlade ne naučimo pjevati hrvatsku pučku ili zbarsku pjesmu? Deveta smotra je prilika da se okrenemo svojim korijenima, izvorima svoje glazbene baštine. Budimo prije svega promicatelji hrvatske glazbe na ovim prostorima.

Prijedlog za sljedeću smotru

Žz: Osim što se smotrom slavi Bog ona je i doprinos međusobnom upoznavanju.

Ivan Žan: Dakako. Trebalo bi spojiti korisno s ugodnim. Sljedeću smotru možemo ostvariti drugačije nego sve dosada. Ona bi mogla započeti subotom. Svi zborovi došli bi do 16 sati. Nakon samostalne probe svakog zbora bila bi zajednička večera u 18 sati. U 19 i 30 sati započela bi smotra, koja bi trajala do 21 sat. Poslije bi bilo dovoljno vremena za zajedničku pjesmu i susret. Idealno bi bilo kada bi svi mogli prenočiti u blizini (u hotelu). Smotra bi bila nastavljena u nedjelju, zajedničkim doručkom i svetom misom, koju bi predvodio delegat fra Josip Bebić. U toku prije podneva mogli bi prirediti jedan koncert solista ili klapa, ili pak nekog ansambla. Razlaz bi bio nakon zajedničkog ručka nakon 14 sati. Ova smotra bila bi ujedno smotra boljeg međusobnog upoznavanja.

Žz: Na čelu ste Vijeća koje organizira crkveno-glazbene seminare. Koja su Vam iskustva u pogledu animiranja?

Ivan Žan: Seminari su ponuda za glazbenim usavršavanjem. Na seminaru razvijamo dar, talent koji nam je Bog dao. Glazbeni seminari održavaju se već osmu godinu. Većina pastoralnih suradnika i suradnika prisustvovala je seminarima (tek manji dio njih do sada „nije imao vremena doći“). Ove godine održali smo tri takva seminara: u Bad Honeffu, u Dusseldorfu i u Wiesbadenu. Ovi seminari bili bi od pomoći đacima, studentima, pjevačima – svima koji vole crkvenu glazbu.

Žz: Razmišljate li o drugim glazbenim projektima?

Ivan Žan: Bilo bi vrijedno kada bismo na sljedećoj smotri mogli svi zajedno snimiti CD s djelima naših skladatelja. Tehnika bi bila postavljena prije smotre. Svaki bi zbor pjevao po jednu pjesmu, a smimanje bi bilo izravno. Ni jedna pjesma ne bi smjela biti dulja od četiri minute. Ovo bi bio zvučni dokument glazbenih događanja na ovim prostorima. Vjerujem da bi ovo bila dodatna motivacija našim pjevačima. Nadam se da će i delegat fra Josip Bebić, podržati ovaj glazbeni projekt. Pjevači bi trebali vrlo dobro naučiti program, a svi bi svirali na istim orguljama. Zamislite da subotom održimo smotru-snimanje, a u nedjelju zahvalimo Bogu za sve svečanom misom i s „Tebe Boga hvalimo“.

Slavljenje Božića „na naš način“

Žz: Nedavno ste objavili pjesmaricu „Dođite, kličimo Gospodinu“. U kojoj je mjeri ona nastala iz rada s pjevačima i zborovima po misijama?

Ivan Žan: Ova pjesmarica pisana je u vremenu od tridesetak godina, a skladbe u njoj nastale su u Hrvatskoj,

Snimio: A. Polegubić

Austriji i u Njemačkoj. Na ovom terenu, dakle, u Njemačkoj, nastalo je više od trećine skladbi. Osvrt na pjesmaricu napisao je u predgovoru prof. dr. Ivan Šaško. Ona je zapravo dopri-

Hrvatska božićna glazba obiluje lijepim i skladnim napjevima. Stoga treba omogućiti vjernicima da pjevaju pjesme svoga djetinjstva, božićne pučke pjesme.

nos hrvatskom liturgijsko-glazbenom izričaju u Domovini i u inozemstvu.

Žz: Dolazi nam Božić. Kako predlažete pjevačima i zborovima raspored pjevanja tijekom Božića i blagdana?

Ivan Žan: Hrvatska božićna glazba obiluje lijepim i skladnim napjevima. Stoga treba omogućiti vjernicima da pjevaju pjesme svoga djetinjstva, božićne pučke pjesme, da dožive Božić „na naš način“. Tamo gdje postoje zborovi dobro je uvrstiti i poneku zbarsku pjesmu. Božićno vrijeme traje dugo pa je to prilika da vjernici čuju i zapjevaju sve pučke božićne pjesme, a da zbor, ukoliko postoji, doprinese liturgiji božićnih blagdana.

Razgovarao: Adolf Polegubić

DARMSTADT

Osma smotra zborova djece i mladih

Na smotri održanoj u crkvi sv. Fidelisa u Darmstadtu nastupilo je devet zborova iz hrvatskih katoličkih misija u Njemačkoj.

Osma smotra zborova djece i mladih iz hrvatskih katoličkih misija (HKM) u Njemačkoj održana je u nedjelju 13. studenoga u crkvi sv. Fidelisa u Darmstadtu u organizaciji Hrvatskoga dušobrižničkog ureda i Hrvatske katoličke misije Darmstadt. Prije smotre služeno je svečano euharistijsko slavlje u kojem je sudjelovalo oko 1000 članova zborova iz devet hrvatskih katoličkih misija i brojni vjernici iz Darmstadta i šire. Misnom slavlju, koje je predvodio delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Josip Bebić u zajedništvu s domaćinom, voditeljem HKM Darmstadt fra Ivanom Vidovićem, pribivao je i generalni konzul Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Frankfurtu Petar Uzorinac. O. Vidović je svima poželio dobrodošlicu u Darmstadt, grad koji je posebno poznat kao sveučilišno središte.

„Svi imamo određene talente, ali svi nemaju sve, ali one koje imamo, pozvani smo ih razvijati na osobno dobro i dobro drugih.“

Delegat o. Bebić je u propovijedi kazao kako su ovakvi susreti od neprocjenjive vrijednosti te je potaknuo mlade neka neprestano razvijaju svoje talente. „Svi imamo određene talente, ali svi nemaju sve, ali one koje imamo, pozvani smo ih razvijati na osobno dobro i dobro drugih.“ Misno slavlje svojim su skladim pjevanjem uveličali članovi svih zborova.

Na početku drugog dijela sudionici su ukratko upoznati s HKM Darmstadt koja je po prvi put domaćin smotre zborova djece i mladih. Na području misije, koja okuplja oko 3500 Hrvata katolika, euharistijska se slavlja na hrvatskom jeziku slave u Darmstadtu, Bensheimu, Wormsu i Gross-Zimmernu.

Sve je pozdravo generalni konzul Uzorinac koji je kazao kako su smotre važne jer se kroz njih izražava

vjera i pripadnost Katoličkoj Crkvi, ali i pripadnost prema svojoj domovini Hrvatskoj. Ujedno je zahvalio mladima na tako lijepom odazivu te je zaželio neka se ta tradicija nastavi i ubuduće. Prije otvorenja smotre delegat o. Bebić je sve pozdravio u ime predsjednika Vijeća za hrvatsku inozemnu pastvu Hrvatske biskupske konferencije i Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine, dubrovačkog biskupa mons. dr. Želimira

Puljića i ravnatelja za dušobrižništvo Hrvata u inozemstvu vlč. Ante Kutleše. Potom je slijedio nastup zborova.

Zbor HKM München nastupio je pod vodstvom s. Nikoline Bilić, ravnatelj Marije Šibenik i pratnjom tamburaša pod vodstvom Gabrijele Vale skladbama „Hostija“ (N. Krpetić) i „Kao Marija“ (M. Majcen); zbor HKM Bonn pod vodstvom s. Du-bravke Žuro izveo je skladbe „Zdravo, Majko milosti“ (A. Mateljan; Š. Marović) i „Prijatelju dragi“ (A. Mateljan; Š. Marović);

Smotri je prethodilo misno slavlje

Mladi za vrijeme molitve vjernika

Slijeva nadesno: generalni konzul Uzorinac, delegat o. Bebić i voditelj HKM Darmstadt o. Vidović

Kroz program je vodila
Ksenija Cvrlije

zbor HKM Offenbach pod vodstvom Zvonka Orlovića i orguljskom pratnjom Kornelije Nikolić izveo je skladbe „Sijao Isus“ (A.S.; M.V.) i „Pusti mreže te“; zbor HKM Sindelfingen pod vodstvom s. Rozarije Ćurić izveo je skladbe „Veselimo se svi“ (S. Nedić; S. Leopold) i „Na svim mojim putovima“ (V.Grbac; S.Leopold); zbor HKM Wiesbaden pod vodstvom s. Auksilije Milić i orguljskom pratnjom Dinka Grgata nastupio je sa skladbama „Krist nam je ljubav i život“ (Ž. Brkanović) i „Zdravo Marijo“ (Lj. Galešić); zbor HKM Rüsselsheim pod vodstvom s. Estere Marijić i orguljskom pratnjom Claudije Dias nastupio je skladbama „Ja sam trs, vi loze“ (S.Topić) i „Ja imam radost u srcu“ (nepoznat); zbor HKM Frankfurt pod vodstvom s. Pavlimire Šimunović izveo je skladbe „Zdravo, Majko milosti“ (A. Mateljan; Š. Marović) i „Marija je majka svijeta nas“ (A. Palac i B. Tkalac, B.Tkalac); zbor HKM Mainz pod vodstvom s. Dragice Ljubos i orguljskom pratnjom Claudije Dias nastupio je skladbama „Darovi Duha“ (M. Martinjak) i „Kruh na stolu“ (I. Matanović) te na kraju zbor HKM Darmstadt pod vodstvom s. Damjane Damjanović i orguljskom pratnjom s. Anđele Milas izveo je skladbe „Evo Jaganjca“ (s. M.A. Petričević; A. Klubučar) i „O, majko svijeta nas“ (M. Nardeli, Južu). HKM Darmstadt prigodno je izvela i glazbeno-scenski prikaz skladbe „Milost“ pod vodstvom s. Damjane i s. Anđele. Na kraju smotre delegat o. Bebić je predstavnicima zborova uručio spomenice i cvijeće, a voditelj misije o. Vido- vić prigodne majice. Kroz program je uspješno vodila Ksenija Cvrlije. Nakon smotre priređen je bogati domje- nak uz nastup VIS „Bon-ton“ iz Of- fenbacha.

Tekst i snimke: A. P.

Skupina djevojaka iz HKM Darmstadt prigodno je izvela glazbeno-scenski prikaz skladbe „Milost“

Nastup zbora HKM München pratila je tamburaška skupina

Predstavnici zborova primili su spomenice, cvijeće i majice

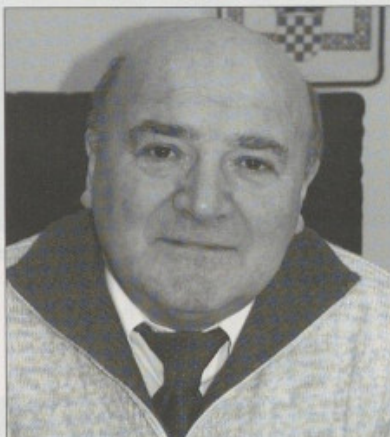
HKM OFFENBACH

Misija u gradu kožne industrije

|| Hrvatska katolička misija Offenbach osnovana je 1. rujna 1971., a broji oko 5500 vjernika. ||

Hrvatska katolička misija Offenbach (Marienstr. 38, 63069 Offenbach; tel (069) 845749; fax. (069) 84849764 e-mail: hkm.offenbach@gmx.de) službeno je osnovana 1. rujna 1971., a broji oko 5500 vjernika. Nalazi se na području biskupije Mainz, a obuhvaća četiri dekanata: Offenbach, Dreieich, Rodgau i Seligenstadt. Grad Offenbach na Majni, u kojem je od 120.000 stanovnika 35 posto stranaca, posebno je poznat po kožnoj industriji, tako da je 1949. godine u tom gradu na Majni osnovan i Velesajam kožarskih proizvoda koji se održava dva puta godišnje. Dušobrižništvo od samih početaka vode franjevci Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja sa sjedištem u Splitu. Misiju je od osnutka do 1987. godine vodio fra Stanko Mandac, od 1987. do 1997. fra Josip Klarić, a od listopada 1997. misiju vodi fra Nediljko Norac-Kevo.

Kao pastoralne suradnice u misiji su djelovale milosrdnica Splitske provincije s. Mercedes Domic od 1974. do 1987. te školska sestra franjevka Splitske provincije s. Damira Gelo od 1987. do 2002. Kao pastoralni referent u misiji od 1994. djeluje Zvonko Orlović.

Voditelj misije o. Nediljko Norac-Kevo

Važnost rada s djecom i mladima

Mise se na hrvatskom jeziku svake nedjelje služe u crkvi sv. Roka u Hainhausenu u 9 sati (Eppsteinerstr, 14), u crkvi sv. Laurencija u Sprendlingenu u 11.30 sati (Eisenbahnstr, 57) te u crkvi sv. Josipa u Offenbachu u 13 sati (Brüder-Grimm-Str. 5). Mise se također prigodno služe u misijskom centru. Uz redovite pastoralne djelatnosti u misiji se posebna briga vodi o radu s djecom i mladima. Tako se vjeronaučna pouka od 1. do 8. razreda

Pastoralni referent Zvonko Orlović

održava u Offenbachu i Sprendlingenu, a vjeronauk pohađa 80-ero vjeronaučenika. Ove se godine 27-ero djece priprema za sakrament sv. Pričesti. Sakrament sv. potvrde se podjeljuje svake druge godine. Ove ga je godine podijelio banjalučki biskup mons. dr. Franjo Komarica, a pristupilo mu je 50 potvrđenika. U misiji djeluje zbor djece i mladih koji broji 30 članova. Vodi ga pastoralni referent Zvonko Orlović, a pjevanje zbora na orguljama prati Kornelija Nikolić. Ove su godine uspješno nastupili na 8. smotri zborova djece i mladih iz hrvatskih katoličkih misija u Njemačkoj koja je održana 13. studenoga u Darmstadtu u organizaciji Hrvatskoga dušobrižničkog ureda iz Frankfurta i HKM Darmstadt. U misiji djeluje i molitvena zajednica koja okuplja do 30 osoba, a redovito se na molitvu okupljaju srijedom u 19 sati u misijskom centru. Ministrantska skupina broji 42 člana, od toga 27 u Offenbachu i 15 u Sprendlingenu, a ministriraju po unaprijed određenom redoslijedu. Slično je i sa skupinom čitača i pjevača psalama. Misijsko vijeće broji deset članova: Frano Bralo (predsjednik), Michael Živčić (zamjenik predsjednika), Ivanka Jamić (zamjenica predsjednika), Ante Smilović (predstavnik mladih) te članovi: Anita Barun, Marko Božić, Verica Brko, Mato Brnić, Brancko Ivković i Anđelko Knez. Sastaju se četiri do pet puta godišnje, a poseb-

Ministranti – na njih se uvijek može računati

no su aktivni u pripremi većih misijskih slavlja za blagdan sv. Nikole i Božić te Majčin dan. Misija je prisutna i na gradskim slavljinama kao što su „Dan stranaca“ (Ausländerfest) i „Slavlje na Majni“ (Mainuferfest).

Hodočašća – duhovno obogaćenje

U misiji djeluje veliki folklor koji broji 25 članova, a vodi ga Renata Dadić. Tu je i srednji i mali folklor koji broji 40 članova, a vodi ga Anita Barun. Redovito nastupaju na hrvatskim folklornim festivalima u Njemačkoj. Tako su u lipnju ove godine nastupili na 14. hrvatskom folklornom festivalu u Düsseldorfu plesom „Podravski svati“.

Misija svaka godine organizira hodočašće u najveće marijansko svetište u svijetu - Lurd, te u Marinethal koje se svake godine organizira na razini hrvatskih katoličkih misija iz

lingenu i sv. Josipa u Offenbachu. Tako sa župom sv. Josipa misija sudjeluje u misnim slavljinama na Čistu srijedu, Veliki četvrtak i na dan župe sv. Josipa - Pfarrfest. Misijsko pastoralno osoblje sudjeluje i na sastancima i aktivnostima u dekanatima i u biskupiji. Misija također ima dobru suradnju i s drugim hrvatskim katoličkim misijama, poglavito u Rajsko-majnskoj regiji.

„Uz to što je naša misija posebno mjesto za sve Hrvate katolike na ovom području u koje su uvijek dobrodošli, od početka nam je na srcu posebno rad s djecom i mladima. Uz što smo im zahvalni na odazivu na naše aktivnosti u misiji, i ovim putem zahvaljujemo roditeljima koji dovodeći djecu odvajaju svoje dragocjeno slobodno vrijeme čineći tako dobro svojoj djeci i našoj zajednici. Okupljanje mladih i djece u misiji je danas posebno važno kada znamo koje su sve opasnosti koje na njih vrebaju u ovom multinaционаlном gradu i društvu“, kazao je pastoralni referent Zvonko Orlović.

Misija ima budućnost

Govoreći o sadašnjem stanju u misiji, voditelj misije fra Nediljko je kazao kako nerijetko pastoralni problem predstavlja rasprostranjenost misije na dosta širokom području. „Mlade je

Za vrijeme mise u crkvi sv. Josipa u Offenbachu

dosta teško okupiti, ali to nastojimo i preko folkloru. U našoj misiji, kao i u drugim hrvatskim misijama u Njemačkoj i u svijetu, javlja se problem osipanja mladih, posebno poslije primanja sakramenta sv. potvrde. No, ne treba za sve kriviti djecu i mlade. Oni su jednostavno pretrpani s raznim redovnim i dodatnim aktivnostima tako da je to sve teško uskladiti. Mislim da je u svemu tome i odgovornost roditelja.“ Fra Nediljko je podsjetio kako je na području Offenbacha došlo do prestrukturiranja župa. Tako su i svećenici iz zajednica drugih materinskih jezika uključeni u pastoralno djelovanje u njemačkim župama, i to kao župni vikari. No, Hrvati su toga oslobođeni zbog njihove brojnosti tako da se od voditelja Hrvatske katoličke misije u Offenbachu traži da se posveti isključivo pastoralu Hrvata katolika na tome području. „Vjerujem da naša misija ima budućnost. To potvrđuje i podatak da je ove godine u misiji kršteno 32-oje djece. To znači da će oni za desetak godina primiti sakrament sv. Pričesti, a kasnije i potvrdu.“

Misija povremeno objavljuje listić „Glas“, a više pojedinosti o misiji: rasporedu sv. misa, vjeronauka, aktivnostima i terminima može se doznati na internet stranici: www.misija-offenbach.homepage.t-online.de

Tekst i snimke: Adolf Polegubić

Skupina mladih na misi u Sprendlingenu

Majnsko-rajske regije. Upriličuje se također redovito jednodnevni izlet s djecom. Na području misije djeluje i hrvatska dopunska škola. Posebna socijalna služba na naše ljude na području misije ne postoji, ali se za sve potrebe te vrste mogu obratiti redovitoj socijalnoj caritasovoj službi u Offenbachu.

Posebna zahvalnost roditeljima

Misija njeguje dobre odnose s domaćom njemačkom Crkvom. Zajedno s Nijemcima i zajednicama drugih materinskih jezika sudjeluje u misnim slavljinama na Čistu srijedu i Veliki četvrtak, Tijelovo i blagdan sv. Ante. Posebno dobre odnose njeguje s njemačkim župama u čijim se crkvama služe mise na hrvatskom jeziku, primjerice sa župom sv. Roka u Hainhausenu, župom sv. Laurencija u Sprend-

Vjernici u crkvi sv. Roka u Hainhausenu

Piše:
fr. Frano
Prcela, O.P.
(Chicago)

Božić

Na Božić se upravo Riječ utjelovila, te tako i nas potiče i poziva, da i mi utjelovimo svoje govore, one naglas kao i one u tišini svoga srca, da ne bismo sebe i svoju vjeru pretvorili u riječi.

U istinu je veliko umijeće svake godine iznova slaviti blagdan Božića! No, to i toliko pripremanje slavlja Blagdana naravno da ne može i redovito izgleda neće po nekom automatizmu postati i stvarno slavlje Božića. Naime, prvi dio režijske knjige (izvanjsko slavlje blagdana) ispisujemo uglavnom iz pozicije osobnih predstavi, navika, običaja i sentimentalnosti – i to je dobro i legitimno, dapače. Dočim onaj drugi božićni korak (unutarnje slavlje Božića) nije samo osobni ukus ili potreba nego iziskuje otvaranje vrata vlastitoga doma, a ponajvećma ona osobna i svoga srca kao takvoga. Sukladno tome kao da se svake godine iznova nalazimo pred izazovom kako pretvoriti „naš Božić“ i u „moj Božić“. Je li moguće, dakle, na neki način, učiniti „osobno čudo“ umanjenja Božića, te u množini Božića slaviti i svoj osobni Božić?

Budući da je potporni savjet i ponuda za pripreme za blagdan Božića puno veća ne samo od strane „profanog konzuma“ nego čak i u smislu šarolikih „predbožićnih teologa i teologija“, često ostajemo prepušteni sami sebi u „slavlju Božića“. Slaviti Božić kao da uspijevaju samo posebno religijski nadareni i uopće vjerom podareni. Kako naći taj dar, kako pronaći put do (ni pošto samo osobnog) slavljenja Božića?

Prije svega moramo već na početku jasno razlučiti kako slavlje i poruka Božića nije primarno pitanje nekoga našeg angažmana odnosno ljudskog čina, nego je riječ o Božjem djelu za nas. Naime, razlog i povod slavlja Božića nismo mi ljudi izmislili kao što je to slučaj kod Nove godine, Dana državnosti, Dana zahvalnosti i kakvih već sve drugih dana ili blagdana. Razlog slavlja Božića jest Božji dolazak na zemlju. I prema izvješću evangelista Luke (Lk 2, 1-20) prvi kojima je naviještena ta poruka o Božjem počovječenju bili su pastiri. Dakle, Božićna poruka ne dolazi od nas ljudi (pastira) nego je ona nama naviještena. Prva reakcija pastira na pojavak Božje prisutnosti opisana je riječima: „I oni se silno prestrašišu“. A

prve pak riječi anđela koje su uputili pastirima glasile su: „Ne bojte se!“

Naš suvremenik, poznati režiser i glumac Woody Allen upravo je u kontekstu Božića izjavio kako je Božić dobar samo za pobjednike, kako „luzeri“ ne mogu slaviti Božić, jer – izgleda ne samo prema njegovu mišljenju – čini se na Božić kao da nesretni bivaju još nesretniji, frustrirani kroz svoje strahove bivaju tjerani do suicida. Na žalost, tako i ove godine Božić za mnoge nije lijep i barem dobrim emocijama ispunjen blagdan, nego i dan s bolnim osjećajima, žalostan, brižan i dan većeg razočaranja nego obično.

Čini se da poziv anđela pastirima „Ne bojte se!“ jednako tako vrijedi i za nas danas. (Ne samo na Božić, nego i za Uskrs su te iste riječi prva poruka uskrslog Spasitelja!) Nama je strah izgleda prečest suputnik i savjetodavac – ni pošto samo naočigled Božje prisutnosti. Ne samo strah u smislu kalkuliranog opreza nego i onaj najosobniji strah (raz)otkrivanja i prihvaćanja sebe onakva kakav jesam, vremena i ljudi s kojima živim. Kaže se da ako je strah velik, prevelik, da ga nije moguće opisati riječima, tako reći nije ga moguće imenovati – da je to „bezimni strah“.

Božićna radost je jedno neposredno iskustvo i ne radi se o nečemu budućem, nego se tiče našega sada i ovdje – riječ je o našoj radosti već danas: „Danas vam se u gradu Davidovu rodio Spasitelj“ – kaže Sveto pismo. Bog kao da je nestrpljiv kad je posrijedi naša radost, već danas, ovdje i sada želi da nas prožme. I ta radost Božića poziva na pokret. Tako je reakcija pastira bila: „Hajdemo, dakle, do Betlehema i vidimo ovaj događaj!“ Radost se pastira, skupa s anđelima, očitovala u slavljenju i hvaljenju Boga. Osnova i povod za jedno takvo radosno držanje jest upravo u otkrivanju krjeposti zahvalnosti. Ta i takva radost se ne može zadržati za sebe, ona jednostavno „prisiljava“ da bude dalje ispričana, prenesena i uopće podijeljena.

No, mi ljudi, iz kojih već sve razloga, kao da se radije uživimo u uloge promatrača i gledatelja. Ali kod života

kao takva nema gledanja. Kod Božića i uopće kod božićnog događanja nema i ne smije biti gledatelja. Ne, nije Božić samo kod kuće, a neće postati više Božićem ni odlaskom na polnoćku i uopće na božićnu liturgiju. Božić se ne može promatrati, gledati. Božić traži sudjelovanje – i to je tek onda slavlje Božića. Televizija i kazališne predstave te slična zbivanja žive od gledatelja. Moj Božić i moja vjera ne može živjeti od gledanja. Uključiti nam se je, osobno sudjelovati. Gledanje traži samo pretplatu, ali uglavnom nema osobnog rizika. Kod Božića nema i ne smije biti pretplate, ima samo sudjelovanje, traženje svoga mjesta pred jasicama Betlehema i u štalici ili čak dvorcu svoga života. Jedini rizik je da nam se dogodi promjena ili čak obraćenje – i to bi upravo mogla biti bojazan Woodyja Allena i mnogog našeg suvremenika.

I nama betlehemske navjestiteljice poručuju „Ne bojte se!“. Nije se rodio neki moćnik, super zvijezda ili strogi vladar, rodilo se dijete, koje želi pokazati stvarni put kako napustiti strah i usuditi se živjeti ljubav, ljubav prema Bogu, bližnjemu, a i ljubav prema sebi. Da, oponent strahu jest ljubav, upravo se usuditi živjeti ljubav. A u stvarnoj ljubavi nema straha. Tako pak ako prihvatimo svoje strahove kao strahove, prepustimo ih ljubavi Božića da ih preobrazi, činimo prvi korak na putu do smisla Božića i tako do našega osobnog slavlja Božića.

Od betlehemske Božića svijet nije više kakav je bio. Hoće li se i kod nas osjetiti taj „božićni obrat“, ovisi ipak najvećim dijelom o tome hoćemo li mu dopustiti da se umiješa i u naš sasvim konkretni život, ne samo na Božić. Na nama je da mu oslobodimo prostora za stolom našega života.

Jer, na Božić se upravo Riječ utjelovila, te tako i nas potiče i poziva, da i mi utjelovimo svoje govore, one naglas kao i one u tišini svoga srca, da ne bismo sebe i svoju vjeru pretvorili u riječi. Kršćanstvo jest religija knjige, ali kršćanin nije vjernik riječi ili sjećanja nego prije svega i nadasve čovjek djela – ne samo na Božić nego svaki dan iznova.

Die Zeit ist erfüllt

Liebe Leserinnen und Leser!

Millionen Christen, darunter einige hunderttausend kroatische Katholiken in Deutschland, haben sich auch in diesem Jahr auf den Feiertag der Geburt Jesu vorbereitet: mit Gebeten, zahlreichen Andachten, heiligen Messen, Advents- und Weihnachtsfeiern und durch eine verstärkte Sorge für die Bedürftigen. Die Zeit vor Weihnachten eignet sich gut, um sich der christlichen Verpflichtungen und Aufgaben bewusst zu werden. Die Geschichte des Christentums ist im Grunde eine Geschichte der permanenten Vorbereitung auf die zweite Ankunft Christi auf der Erde. Das gesamte christliche Leben spielt sich unter dem wichtigen Appell Jesu ab: „Die Zeit ist erfüllt, das Reich Gottes ist nahe. Kehrt um, und glaubt an das Evangelium!“ (Mk 1, 15). Daher müssen wir Christen alle unsere Taten zu jeder Zeit diesen göttlichen Worten unterordnen und nach dem Willen Gottes handeln. Wir dürfen niemals vergessen, dass nur eins notwendig ist: die Seele und den Körper vor dem ewigen Verdammnis zu retten. Die Umkehr hilft uns dabei.

Vergebens werden all' unsere Feiern der Geburt Christi sein, wenn wir nicht umkehren, d.h. wenn wir unser Leben nicht zum Besseren wenden, indem wir alles was sündig und schlecht ist abwerfen, und wenn wir nicht nach den Worten Jesu leben.

Fragen wir uns in diesen Weihnachtstagen, ob wir tatsächlich dem Herrn den Weg bereitet haben: in unseren Herzen und in den Herzen der Mitmenschen. Oder ist auf diesem Weg der Ankunft Christi in unser eigenes Leben und in das Leben unserer Nächsten vielleicht noch etwas übrig geblieben, das sich gegen diese Botschaft sperrt? Im Übrigen, glauben wir mit Gewissheit, dass Jesus unaufhörlich auf dem Weg zu uns ist? Der hl. Petrus weist Gottes „Verehrer“ darauf hin, dass der Herr mit der Erfüllung seiner Verheißung nicht zögert. Er ist nur geduldig mit uns, weil er nicht will, dass irgendjemand von uns zugrunde geht, sondern dass alle sich bekehren. „Der Tag des Herrn“, sagt Petrus, „wird kommen wie ein Dieb. Dann wird der Himmel prasselnd vergehen, die Elemente wer-

den verbrannt und aufgelöst, die Erde und alles, was auf ihr ist, werden (nicht mehr) gefunden“. Daher ruft der Apostel uns auf, heilig und fromm zu leben. Wenn wir nicht umkehren und beginnen, so zu leben, wie der neugeborene König es von uns verlangt, wird sich die Drohung Gottes verwirklichen: Er wird uns von seinem Angesicht verstoßen und seinen Zorn und Grimm wird er über uns und den Ort, an dem wir leben, ergießen. (Vgl. Jer 7).

Schwestern und Brüder, vielleicht sind wir diesen Warnungen gegenüber taub geworden und haben uns der großen Zahl unserer Zeitgenossen angeschlossen, denen diese Worte nichts bedeuten und nichts sagen. Das sind leere Phrasen, die durch das eine Ohr hinein und durch das andere wieder hinaus gehen. Im Gegensatz dazu haben die ersten Christen diese Worte sehr ernst genommen, sie beherzigt und ih-

Das gesamte christliche Leben spielt sich unter einem sehr wichtigen Aufruf Jesu ab: „Die Zeit ist erfüllt, das Reich Gottes ist nahe. Kehrt um, und glaubt an das Evangelium!“ (Mk 1, 15). Daher müssen wir Christen alle unsere Taten zu jeder Zeit diesen göttlichen Worten unterordnen und nach dem Willen Gottes handeln.

ren Alltag entsprechend ihren Forderungen eingerichtet.

Es verwundert nicht, dass aufgrund ihres festen Glaubens in die nahe Ankunft des Herrn tagaus tagein das Gebet über ihre Lippen kam: „Komm, Herr Jesus!“ (Offb 22,20). Auch heute wenden sich viele Christen auf diese Weise an Jesus, obwohl sie wünschen, er käme doch noch nicht so bald. Bezugnehmend auf die Bibel wagen wir die Feststellung, dass uns das Ende der Zeiten erreicht hat (1 Kor 10,11).

Daher müssen wir alles in unserer Macht stehende tun, um die uns geschenkte Zeit für die eigene Rettung und die Rettung der Welt zu nutzen, denn Jesus kommt!

„Sieh, Herr, du kommst! Das ist keine Vergangenheit und auch keine Zukunft, sondern die Gegenwart, die ihrer

Erfüllung entgegen strebt. Immer noch dauert der Augenblick deiner Ankunft an und wenn er vollendet ist, werden auch wir erfahren, dass du tatsächlich gekommen bist. Erlaube mir, den Augenblick deiner Ankunft zu leben, damit ich in dir lebe, der du kommen wirst!“ (Karl Rahner).

Wir stehen vor einer ernsthaften Wirklichkeit und vor einer ernsthaften Warnung. Leichtsinngigkeit hat sich noch nie als Tugend erwiesen. Die Adventszeit und das Weihnachtsfest sind eine gute Möglichkeit und ein Aufruf an uns, den „alten Menschen“ abzustreifen und in den „neuen“ zu schlüpfen. Gott und Mensch, das muss die innere Form unserer Existenz werden. Der Christ ist ein Mensch nach dem Maße Christi. Er muss in der Tat ein „weiterer Christus“ werden (Bonaventura Duda).

Verehrte Leserinnen und Leser, nutzen wir diese besondere wertvolle Zeit und widmen sie Ihm, der kommand vor den Türen unserer Herzen steht und darauf wartet, durch die Eucharistie in jedem von uns zu wohnen. Komm, Herr Jesus, auch diese Weihnachten in unsere Herzen, unsere Familien und unsere Gemeinden und in die Herzen aller Menschen dieser Welt. Zögere nicht! Dir vertraue ich alle kroatischen Seelsorger und Seelsorgerinnen, alle Gläubigen, an. Festige uns, Herr, im Glauben, in der Hoffnung und in der Liebe! Bleibe

mit uns allen, in deinem Heiligen Geist! Gib, dass wir auch diese Weihnachten dir einen Schritt näher kommen, dem einzigen und wahrhaftigen Sohn Gottes, dem Dank, Ehre und Ruhm sei in alle Ewigkeit! Ich glaube und wir glauben, dass du das Alpha und das Omega bist, derjenige, der ist und der war und der kommt, der Herrscher über die ganze Schöpfung!“ (Offb 1,8).

Mit diesen Gedanken, liebe Schwestern und Brüder, sage ich dankbaren und frohen Herzens: Möge Ihnen die Geburt des Herrn zu Wohle der Seele gereichen und möge im Neuen Jahr „das Licht in jede Nacht und Dunkelheit Ihres Lebens hineinleuchten“, damit Sie frohen Herzens in Gerechtigkeit und Frömmigkeit dem Herrn dienen

Herzliche Grüße

P. Josip Bebić, Delegat

MAINZ

50. Jahre Deutsch-Italienischer Anwerbevertrag

In Mainz wurde am Samstag, den 12. November, der 50. Jahrestag des „Deutsch-Italienischen Anwerbevertrags“ gefeiert. Die feierliche Jubiläumsfeier fand im „Erbacher Hof“ des Bistums Mainz statt, an der, unter zahlreichen bekannten Gästen auch der Vorsitzende der Deutschen Bischofskonferenz Karl Kardinal Lehmann, sowie als Vertreter der Italienischen Bischofskonferenz Dionigi Kardinal Tettamanzi teilgenommen haben. Die heilige Messe wurde anschließend in der Mainzer Kathedrale des hl. Bartholomäus gemeinsam gefeiert. Das abschließende Festprogramm fand in den Räumlichkeiten der Italienischen Katholischen Mission in Mainz statt. In seiner Rede an der Feierlichkeit hatte Kardinal Lehmann unter anderem folgendes gesagt: „Der Deutsch-Italienische Anwerbevertrag vom 20. Dezember 1955 markiert den Beginn der modernen Arbeitsmigration nach Deutschland. Wohl den wenigsten der damals Beteiligten dürfte jedoch bewusst gewesen sein, welche tief greifenden gesellschaftlichen Prozesse damit angestoßen wurden.

Der ursprünglichen Absicht nach sollte es um eine zeitlich befristete und nach dem Rotationsprinzip organisierte Vermittlung von Arbeitskräften gehen. Tatsächlich aber wurde West-Deutschland zu einem Einwanderungsland. Lange Zeit ist dies kaum wahrgenommen, geschweige denn anerkannt worden. Man wird sagen dürfen: Letztlich hat erst das Zuwanderungsgesetz aus dem Jahre 2004 einen gesellschaftlichen Konsens dokumentiert, der angemessen an der Wirklichkeit Maß nimmt. Nunmehr erkennt Deutschland die Realität der dauerhaften Einwanderung an und beginnt, sich den Herausforderungen der Integration systematisch zu stellen. Ich will nur wenige Stichworte nennen, um die Brisanz dieser Aufgabe wenigstens anzudeuten. Nach wie vor bestehen – wenngleich nach Einwanderergruppen sehr unterschiedlich ausgeprägte sprachliche, soziale und kulturelle Barrieren zwischen Einheimischen und Zuwanderern. Die Arbeitslosigkeit unter den Migranten ist höher als im Durchschnitt der Bevölkerung. Kinder von Zuwanderern haben größere

Schwierigkeiten, schulische Erfolge zu erlangen. Nicht zuletzt bei Einwanderern der 2. und 3. Generation zeigen sich Unsicherheiten hinsichtlich der eigenen Identität. In manchen Großstädten drohen so genannte Parallelgesellschaften zu entstehen. Auch die religiöse Landschaft hat sich verändert: Mit den Zuwanderern aus der Türkei und aus dem arabischen Raum ist der Islam zu einer neuen Realität in unserer Gesellschaft geworden, so dass wir vor der Aufgabe stehen, das Zusammenleben von Menschen verschiedener Religionszugehörigkeiten einzuüben.

Diese Problemanzeichen und Herausforderungen dürfen nicht verschwiegen werden. Dieses sollte auch der Blick auf die aktuellen Ereignisse in

Die heilige Messe im Mainzer Dom

Frankreich lehren, die uns mit brutaler Deutlichkeit vor Augen stellen, welche Folgen ein kollabierender gesellschaftlicher Zusammenhalt mit sich bringen kann. Gewiss ist die Situation in Frankreich eine andere als in unserem Land. Es wäre auch falsch, sich jetzt zu hektischem und angstbesetztem Aktionismus verführen zu lassen. Aber als Warnzeichen sollten die sozialen Unruhen im Nachbarland durchaus verstanden werden.

Es wäre allerdings gänzlich verfehlt, die Zuwanderung, die Deutschland in den letzten 50 Jahren erlebt hat, vor allem von den Schwierigkeiten her zu betrachten. Niemand sollte vergessen, wie viel unser Land den Menschen zu verdanken hat, die zu uns gekommen sind. Sie haben nicht nur in der Zeit des so genannten „Wirtschaftswunders“ einen wichtigen Beitrag zur ökonomischen Entwicklung geleistet. Durch sie ist Deutschland auch bunter und vielfältiger geworden. Zudem haben die Einheimischen gerade im Austausch mit den Zuwanderern jene größere geistige und kulturelle Offenheit

Die Kardinäle Lehmann und Tettamanzi

erlernt, die es ihnen heute besser ermöglicht, in der globalen Wirklichkeit unserer Zeit zu bestehen. All dies bedeutet eine Bereicherung, für die wir dankbar sein dürfen.

Ganz zweifellos trifft dies vor allem auch für die zugewanderten Italiener und für die Italienisch-Stämmigen zu, denen in dieser Stunde unsere besondere Aufmerksamkeit gilt. Viele von ihnen haben eine gelungene Integrationsgeschichte hinter sich. Italienische Namen in allen Bereichen des öffentlichen Lebens und bis hinein in die Reihen des Bundesverfassungsgerichtes sind Zeugnisse für diese Entwicklung. Freilich ist dies nicht nur Ergebnis der Entwicklung der letzten Jahrzehnte, denn schon immer hat es eine enge Anziehung und einen Austausch zwischen Italien und Deutschland gegeben. Hier in Mainz brauche ich nur den Namen Romano Guardini zu nennen, dessen Familie nach Mainz kam, weil der Vater italienischen Wein importierte. Unübersehbar ist gerade auch der Beitrag Italiens zur Alltagskultur unseres Landes, den heute kaum noch jemand missen möchte. Es geht nicht nur um Pizzen und italienische Restaurants, sondern auch um italienische Mode, Musik und andere Errungenschaften unseres Lebens. Unsere kirchliche Gemeinschaft, die Heimat und Nation in ihrer Bedeutung für die Menschen anerkennt, kann und muss durch ihre weltweite Zusammengehörigkeit, nämlich durch ihre wahre Katholizität, die Kraft zu beidem aufbringen, der Anerkennung des Anderen und der engen geschwisterlichen Zusammenarbeit mit anderen Ortskirchen.“

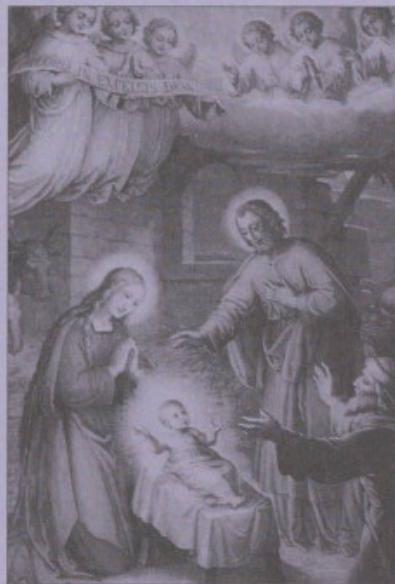
Hrvatski Božić

Otajstvo Božića oblikovalo je vjerničko doživljavanje blagdana Božića hrvatskih katolika do te mjere da se opravdano govori o hrvatskom Božiću. Božić je naišao na odraz u književnosti, umjetnosti, a osobito spletu običaja i u božićnim pjesmama i melodijama. Posebno su božićni običaji, a napose božićne popijevke, u stanju iz godine u godinu pobuditi vjerničko doživljavanje Božića, u pripravljanju na blagdan i u slavljenju blagdana. I običaji i popijevke uvjetuju pun odjek Božića u osobnom proživljavanju, ali i u obiteljskom i društvenom životu. Običaji, naime, obnavljaju niz sadržajnih i ljudski vrijednih čina upravljenih očitovanju čovjekoljublja od čestitanja i darivanja do izmirenja zavađenih i novog poleta u obiteljskom življenju. Pjesme pak stvaraju ozračje radosti i svečanosti, a sadržajem su zapravo prepjev božićnog evanđelja i kršćanskih vjerskih istina.

Božić je stoljećima odgajao hrvatskog čovjeka, i to ne samo u kršćanskoj vjeri, nego i za temeljne ljudske vrednote. Božićne pjesme odgajaju hrvatsku vjerničku dušu za kršćansku osjećajnost i suosjećanje. Razvijaju te stavove prema Isusu, Sinu Božjemu, rođenom kao dijete, ali i prema svim ljudima koji trpe. Odgajaju na djelotvornu solidarnost sa svom djecom svijeta koja dijele sudbinu maloga Isusa. Hrvatski je vjernik od Božića učio i naučio da nije najveće zlo kad je dijete rođeno na slamici oštroj, ako može računati s ljubavlju roditelja.

U božićnim je pjesmama, naime, jasno naznačena središnja kršćanska vjerska istina o rođenju Bogočovjeka, koga one često nazivaju Mladim kraljem, od Djevice Marije. Tu istinu pjesme uokviruju s jedne strane u idiličan svijet pastira, mudraca zvanih kraljevima, anđela, štalice, jaslca i zvijezde vodilje. Ipak te pjesme ne skrivaju krutu životnu stvarnost i neizvjesnost u kojoj su bili novorođeni Isus, Marija i Josip. Pogodilo ih je siromaštvo, odbi-

janje ljudi i neprijateljska prijetnja samoga kralja Heroda. Upravo tu i takvu stvarnost živjela su pokoljenja koja su stvorila te božićne pjesme i zatim mnoge druge generacije koje su pjesme pjevale. Jedva da su koje druge pjesme Hrvati prihvatili u takvoj mjeri kao božićne. U njima pronalaze izraz vlastite duše, povijesti i sadašnjosti. Istodobno dopuštaju da ih te pjesme odgajaju, oblikuju. Te su pjesme doista

Prizor jaslca u bazilici sv. Ane u Altöttingu

pjesme Božjega naroda koji se u njima prepoznaje, s njima poistovjećuje i upravo njima najbolje izražava svoju vjeru, cjelovito kršćansko vjerovanje, svoje kršćansko opredjeljenje, spremnost nastaviti Isusovo djelo među ljudima i danas.

Slavljenje Božića danas

Da bi suvremeno slavljenje Božića bilo dostojanstveno, valja se svijesno opredijeliti za dostojnu božićnu, i to duhovnu, pripravu za taj blagdan. Mjesto svetkovanja treba biti krug obitelji i zajednica vjernika u crkvi. Valja se zauzeti, svijesno i planski, da božićevanje bude osobno i zajedničko

obogaćenje slavitelja koji iz Božića žele crpiti pokretačku snagu za svoje veće bogoljublje i konkretno čovjekoljublje. Božićnu pripravu stoga valja usmjeriti tom i takvom cilju. Takvo božićevanje danas se ne događa spontano, nego traži mudar i promišljen izbor postupaka i sredstava koji vode takvoj proslavi. Drevni božićni običaji, prilagođeni vremenu, imaju i danas mjesto u tom svetkovanju. Potrebno je upozoriti na tri vrlo vidljive činjenice koje ugrožavaju istinsko božićevanje danas u Hrvatskoj. Najprije, valja izbjeći potrošački odnos prema božićevanju, tj. podređivanje sve božićne priprave trgovini. Dane prije Božića ispunjavaju trgovačke reklame, različiti popusti i specijalni božićni paketi, uobičajena ponuda robe s božićnim naljepnicama i oznakama. Naravno, sve to odvrća naše misli od pravog značenja Božića i od drugih predbožićnih zadataka, a nameće nam neutemeljenu potrebu za kupovanjem i potrošnjom. Na koncu se može dogoditi da nam je božićevanje u tome da smo „za Božić dobili“ nešto novo, nešto lijepo, nešto „pravo“. Takvom potrošačkom božićevanju, koje zaboravlja na čovjekoljublje, valja se oprijeti i svijesno preusmjeriti svoje zanimanje na duhovnu pripravu.

Isto tako ne bi bilo dobro prihvatiti posvjetovljivanje Božića i božićnih simbola. Doista svatko smije svakome čestitati Božić i svatko smije slaviti Božić, čak svatko može i doći na božićnu polnočku. No, od božićevanja bez Božića, to čestitanje i slavljenje s Božićem ima zajedničko samo datum; prestaje biti toplu kršćanska svetkovina jer gubi svoju poruku o Bogu i čovjeku, a ostaje bezsadržajan i prazan praznik s društvenom obavezom čestitanja; sve to, naime, nema nikakvog znaka bogoljublja kao ljudskog odgovora na Božje čovjekoljublje. Vrijeme je da suvremeni vjernici učine odlučan korak u slavljenju Božića, da Božić posvijeste, a ne samo da ga spontano slave.

Izvor: www.hrt.hr/arhiv/bozic

Hrvatske božićne pjesme

Nebo daj oku

Nebo daj oku
zvijezdu visoku vidjeti
jer triju kralja
stazicu valja slijediti.

Svijetla nebesa
čine čudesa rođenom
Anđeli svoju
pjesmicu poju malenom.

Kraljima zvijezda
u Betlem kaže stazicu
Po njoj su tako
spoznali lako štalicu.

Tamjan i zlato,
mast dragu na to uzeše
Slijedeći svjetlost,
od Boga milost, podoše.

Došav u Betlem,
pred Kralja mladog padoše,
Darove svoje
Isusu kralju dadoše.

Radujte se, narodi

Radujte se, narodi,
kad čujete glas,
da se Isus porodi u blaženi čas.
Svaki narod čuj, čuj,
i Betlemu pristupljuj,
pristupljuj.

Vidi Božje otajstvo
u podrtoj štalici
I tko trpi ubožstvo
na toj tvrdoj slamici.
To otajstvo čuj, čuj,
i k jasicam pristupljuj
Pristupljuj!

Raduje se Marija
s Josipom gledeći
Anđeo pjeva „Glorija“
po zraku leteći
I ti, svijete čitavi,
Spasitelja pozdravi!
Pozdravi!

Djetešce nam se rodilo

Djetešce nam se rodilo
U jase se položilo
Isuse mileni, Bože moj
Srce ti dajem da sam tvoj.

Sin Boga Oca i Bog sam
S neba na zemlju siđe k nam
Isuse mileni, Bože moj
Srce ti dajem da sam tvoj.

Čista ga Djeva rodila,
I svojim mlijekom dojila
Isuse mileni, Bože moj
Srce ti dajem da sam tvoj.

Isus mu ime Otac da,
Da nas otkupi, posla ga
Isuse mileni, Bože moj
Srce ti dajem da sam tvoj.

Danas se čuje

Danas se čuje događaj novi
U zemlji našoj i jeste ovi
Braćo pastiri, pohitite
K Betlemskoj štali i vidite
Jedno nebesko Djetešce
U krilu majke Djevice.

Ta vam se sreća danas dogodi
Što vam se Janje nebesko rodi
Ovo je Janje ono milo
Koje je sav svijet izbavilo

Jedno nebesko Djetešce,
U krilu Majke Djevice!

U to vrijeme godišta

U to vrijeme godišta
Mir se svijetu navješta
Porodenjem Djetešca
Kom je Majka Djevica.

Anđeli se javili
Rajsku pjesmu slagali
Slava Bogu pjevali
A mir ljudma prosili.

Djeva Sina rodila,
Đavlu silu slomila,
Svijetu Spasa podala,
Nama majka postala.

Poklon tri kralja, Dinkelsbühl, St. Georg

Veselite ti navješćujem

Veselite ti navješćujem,
puče kršćanski.
Jerbo se kralj u Betlemu
rodi nebeski.

Još mali, u štali,
Kog stvorenje svako slavi
Štuje, diči, jer je pravi
On naš Spasitelj
i Otkupitelj.

Pored njega stoji Majka,
Djeva Marija.
Pa sveg svijeta Spasitelja
lijepo povija.

Njeg doji i goji,
Uspavljuje njegujući
„Spavkaj, spavkaj“ pjevajući
U toj štalici,
sve na slamici.

O Betleme

O Betleme, grade slavni od Boga
Najveći si ti od grada svakoga
Jer iz tebe nam izađe vojvoda
Isus dragi, Davidova poroda.

Marija ga, Djeva čista, porodi
I u jaslje ona njega položi.
Dostojno se ona njemu poklanja,
I s veseljem srca svoga pozdravlja.

Oj, pastiri

Oj, pastiri, čudo novo
Niste nigdar vidjeli ovo:
U jaslcam prostim rodio se Bog
Koji s neba siđe
radi puka svog.

Betlem, evo, nije daleko,
Znažite da vam istinu rekoh:
U štalici prosto leži djetesce
Na slamici oštroj,
kao janješce.

Ljubav Božja prevelika
Primi pravu put čovjeka:
S neba siđe dolje radi grešnika
Rodi se u štali,
radi čovjeka.

Pristupite vjerni

Pristupite vjerni u radosnom slavlju
Dodite, dodite u Betlehem.
Pogledajte mladog, anđeoskog Kralja
Dodite na poklon, dodite na poklon,
Dodite na poklon Gospodu!

Ponizni pastiri ostaviše stado
Gle, radosni hite k jaslcam.
Ključici hajdmo, požurimo s njima,
Dodite na poklon, dodite na poklon,
Dodite na poklon Gospodu!

Veseli se, Majko Božja

Veseli se, Majko Božja, puna milosti
veseli se i raduj se rajska svjetlosti
jer si noćas porodila
svojim mlijekom zadojila
Boga malahna.

Veselmo se i mi braćo ovdje zajedno
Al veselje neka naše bude pravedno
Svi se grijeha odrecimo
i srdačno utecimo

Svim vam Božić nazivamo
braćo ljubljena,
U stečenju vječnog zdravlja
od vas željena,

Kojega vam rođen dao
kako bude tko pitao
na dan današnji.

Klanjanje Djetetu, Bernardino Luini, Bergam

Dvorani neba

Dvorani neba
proniše glase narodom
Isus se rodi,
spasenje plodi porodom.

Betlem je mjesto
u kome čisto Djetesce
rodi se za nas
otkupi da nas, Janješce.

Narodi nam se

Narodi nam se kralj nebeski
Od Marije, čiste Djevice.
Na tom mladom ljetu
veselimo se,
Mladoga Kralja mi molimo.

Po njemu slijedi sveti Stjepan
Prvi mučenik Gospoda Boga.
Na tom mladom ljetu
veselimo se,
Mladoga Kralja mi molimo.

Daj nam Bog zdravlje, k tomu veselje
Na tom mladom ljetu svega obilja
Na tom mladom ljetu
veselimo se,
Mladoga Kralja mi molimo.

Kyrie eleison

Kyrie eleison, eleison,
Isus se rodi u štalici
Pojte pastiri,
tamo se njemu poklonite.

Kriste eleison, eleison!
On za nas trpi čim se rodi
Pojte pastiri,
tamo se njemu poklonite.

Kyrie eleison, eleison!
U jaslje mora da se skriva!
Podite kralji,
tamo se njemu poklonite.

Svim na zemlji

Svim na zemlji mir, veselje,
Budi polag Božje volje.
To sad nebo navješćuje
I glas s neba potvrđuje.

Dobre volje svaka duša
grijeha neka već ne kuša
Nego hvali, diči Boga,
Što je posl'o Sinka svoga.

Sinka svoga, Boga moga,
S Ocem, Duhom jednakoga
Duhom Svetim začetoga
Od Djevice rođenoga

Juraj Klavčić, Rođenje, New York

Spavaj mali Božiću

Spavaj mali Božiću, buj, buj, buj.
Spavaj neba kraljiću, tuj, tuj, tuj.
Tako piva sad Dívica
Sinka Božjeg porodica,
tuj, tuj, tuj.

Spavaj lipi cvitu moj, buj, buj, buj.
Spavaj rožmarinu moj, tuj, tuj, tuj.
Spavaj, spavaj ružičice,
Puka tvoga ljubičice,
tuj, tuj, tuj.

U tranjavoju štalici, buj, buj, buj.
Na hladanoj slamici, tuj, tuj, tuj.
Zimu trpišu jaslích,
Kano odveć sirotica,
tuj, tuj, tuj.

Spavaj dite maleno, buj, buj, buj.
Radošću dočekano, tuj, tuj, tuj.
Tebe dvore svi anđeli,
Kerubini s arhanđeli,
tuj, tuj, tu

Tri kralja jahahu

Tri kralja jahahu
s onih sunčanih stran
tri dara nošahu
mir, zlato, tamijan.

Tri kralja dodoše
pred grad Jeruzalem
pitajuć za mjesto
gdje se rodi Isus.

Mariji rekoše:
zdravo, oј Djevice,
zdravo, oј Majčice,
nebeska Kraljice

Isus digne ruke,
drago im hvaljaše,
i nebeske dvore
njima obećaše.

Engel Flo und sein kleiner Menschenfreund

Im Himmel herrschte große Aufregung. Weihnachten stand vor der Tür. Dieses Jahr sollte es eine Überraschung geben.

Der Engelsdirektor der Engelsschule ist in die Engelsklasse gekommen und hat verkündet: „Wir veranstalten dieses Jahr einen Wettbewerb. Ihr sollt euch ein schönes Weihnachtsgeschenk für die Menschen einfallen lassen. Der Gewinner wird überall im Himmel bekannt gegeben und der Himmelschef Petrus hat eine besondere Belohnung für den Gewinnerengel.“ Diese Nachricht hatte die kleinen Engel in totale Aufregung versetzt. Viele der kleinen Engel sprühten nur so vor Bastelideen. Manche dachten wiederum an Plätzchenbacken, andere an Gedichte verfassen oder malen. Flo aber war ratlos. Er hatte absolut keine Idee. Da er ja schon zwei Mal auf der Erde war, wusste er, dass das mit dem Schenken bei den Menschen anders läuft. Die waren mehr aus auf glitzernde und laute Dinge. Solche Dinge hatten sie im Himmel überhaupt nicht. Er war überfragt. So in Gedanken versunken, ging er im Himmel umher und hatte völlig abwesend den Wolkenweg 7 eingeschlagen. Und plötzlich befand er sich mitten im Weihnachtstrubel auf der Erde. Dieses Mal erschrak er nicht über die Lautstärke und die Hektik, da er sie schon kannte. Die Menschen haben nichts geändert, es ist alles wie letztes Mal. Sie rasen und rasen, dachte er.

Auf einmal fiel ihm ein kleiner Junge auf, der ganz still an einer Haltestelle auf den Bus wartete. Der ist so allein und verlassen, dachte Flo, und noch so klein. Er schaute sich um, ob er die Eltern des Jungen sehen konnte, aber die Umstehenden gehörten eindeutig nicht zum Jungen. Also beschloss er, den Kleinen einen Teil des Weges zu begleiten. Natürlich war er für keinen sichtbar. Er war jetzt sozusagen als Schutzengel unterwegs. Der Junge war nach menschlicher Berechnung wohl 8 Jahre alt, schätzte Flo. Was er wohl hier so ganz allein machte? Flo spürte die Traurigkeit des Kleinen und beschloss sich ihm zu zeigen. „Hallo, bist du auch allein unterwegs?“ fragte er den Jungen. „Ja, ich fahre zum Flughafen“, sagte der Junge. „Ach, das trifft sich gut, ich auch“, sagte Flo, der eine menschliche Erschei-

nung angenommen hatte. Er sah ebenfalls aus wie ein achtjähriger Junge. „Ich heiße Lukas, und wie heißt du?“, fragte der Junge interessiert. „Ich bin Flo“, antwortete Flo. Und der Junge lächelte: „Du heißt wohl Florian“. „Nein, nein ich bin tatsächlich nur Flo“, sagte Flo. „Seltsamer Name, noch nie gehört“, sagte Lukas und schaute sich irritiert um. Das Wetter war seit dem Morgen eine einzige Katastrophe. Die Autos fuhren langsam, die Züge und Bahnen hatten Verspätung. Alles lag bedeckt unter dem Schneemantel, was zwar schön beruhigend wirkte, aber für den Straßenverkehr und die Menschen sehr beunruhigend war. Der normale Ablauf war gestört.

Flo hatte

Schnee noch nie gesehen, aber viel davon gehört. Jetzt staunte er nur über die herrliche Pracht der weißbedeckten Bäume. Lukas aber wurde noch trauriger. „Ich glaube, unser Bus wird nicht kommen, und ich muss unbedingt zum Flughafen“, sagte er mit zittriger Stimme, die Flo aufhorchen ließ. „Wieso musst du eigentlich zum Flughafen?“ fragte er. „Mein Vater sollte heute nach Hause kommen. Er arbeitet in einem anderen Land, weit weg von hier, und ich sehe ihn so selten. Er wollte zu Weihnachten bei uns sein, aber ich weiß jetzt nicht, ob sein Flugzeug überhaupt landen kann, weil es so doll geschneit hat“, sprudelte Lukas mit trauriger Stimme. Flo begriff sofort, dass er etwas unternehmen musste. Die Menschen um sie herum waren bereits sehr unruhig geworden, manche waren ungehalten und wütend über diesen Ver-

kehrschaos, andere wiederum ganz still. Flo verstand alles. Mit der ganzen Kraft seiner inneren Fähigkeiten schaffte er es, dass Lukas und er selbst in einer unsichtbaren Wolke verschwanden. Lukas erschrak zuerst, aber dann sah er Flo an und begriff die Außergewöhnlichkeit der Situation sofort. Er fühlte, dass er Flo vertrauen konnte und dass er gut aufgehoben war. Er wusste, dass Flo nur ein Engel sein konnte. Auf einmal befanden sie sich in der großen Wartehalle des Flughafens. Und plötzlich ertönte der Lautsprecher: „Eine frohe Botschaft für alle Wartenden und Reisenden. Der Schneesturm hat wie durch ein Wunder aufgehört. Wir können Ihnen mitteilen, dass alle ankommenden Flüge landen können und die zum Abflug wartenden mit einer kleinen Verspätung ihren Flug antreten können. Wir bitten für die Verzögerungen um Entschuldigung und wünschen allen ein frohes Weihnachtsfest.“ Alle waren überrascht und glücklich. So etwas hat es noch nie gegeben. In solch einer kurzen Zeit, so eine gravierende Wetterbesserung war wirklich außergewöhnlich. Lukas strahlte Flo an. Flo lächelte nur und war weg. Als Lukas überglücklich in den Armen seines Vaters lag, war Flo fast schon wieder Zuhause. Die Menschen werden weiße Weihnachten haben, aber ohne Schneesturm und ohne Katastrophen. Auf einmal fiel ihm ein, dass er den Himmelswettbewerb völlig vergessen hatte. Er hatte ja gar kein Geschenk und der strenge Engelsdirektor der Schule wird bestimmt schimpfen, dachte Flo. Der erwartete ihn bereits. „Ohne Erlaubnis auf die Erde zu reisen, ist nicht gerade die schönste Art, aber betrachte dessen, dass du den Menschen solch eine Freude bereitet hast und du einem kleinen Jungen geholfen hast, sei dir das verziehen“, sagte er mit strengem Ton. „Himmelschef Petrus lässt dir übrigens ausrichten, dass du den Wettbewerb gewonnen hast. Und du bist jetzt offiziell der Schutzengel von Lukas“, sagte er lächelnd weiter. „Frohe Weihnachten, du Lauseengel, du!“ Flo war glücklich und sah auf die Erde, wo die Menschen, unter ihnen auch sein kleiner Menschenfreund, Weihnachten dieses Jahr bewusster und friedlicher erleben werden. „Frohe Weihnachten euch allen!“ Željka Čolić

ZAGREB

O postkoncilskom buđenju laika

Na Svećeničkom danu Zagrebačke nadbiskupije, 7. studenoga u prostorijama Međubiskupijskoga sjemeništa na zagrebačkoj Šalati izlaganje o temi „Postkoncilsko buđenje laika u Crkvi: dar, problemi, izazovi“ održao je dekan Instituta za duhovnost Papinskoga sveučilišta Gregoriana u Rimu prof. Mihály Szentmartoni. Na Svećeničkom danu bio je i zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić. Dr. Szentmartoni iscrpno je opisao pojavu i ulogu pokreta u Crkvi, današnje shvaćanje bolesti i „kult zdravlja“ te praksu moljenja za zdravlje u kontekstu alternativne terapije, podijelivši svoje izlaganje u tri dijela: o različitim pokretima općenito, o pokretima u kojima se prakticira duhovno izlječenje te o liječenju obiteljskoga stabla. Predavač je podsjetio kako pojava duhovnih pokreta danas dijeli duhove, osobito župnike, jer su neki s njima oduševljeni i u njima vide novo sredstvo evangelizacije, a drugi se tuže da im ometaju redoviti župni rad, jer se odjeljuju od cjeline župne zajednice. Upozorio je na potrebu razlikovanja psihološke grupe, koja se stvara za zadovoljavanje neke potrebe od zajednice koja se skuplja oko Božje riječi. Podsjetio je da psihološka grupa nije nužno vjerska zajednica, jer ljudi ne traže u prvom redu Boga, nego sebe, zdravlje, prijateljstvo, prihvaćenost pa psihološka grupa poprima elemente terapijske grupe i ravna se po drugačijim zakonitostima grupne dinamike nego jed-

na vjerska zajednica te je jedna od karakterističnih oznaka terapijskih grupa središnja uloga samoga vođe, odnosno iscjelitelja. Potrebno je razlikovati grupe i pokrete koji su nastali unutar Katoličke Crkve i izražaj su njezina vlastitog života od onih koji su nastala izvan Katoličke Crkve. Podrijetlo unutar Katoličke Crkve imaju npr. fokolarini, neokatekumeni, kursiljo, bračni vikend. Nekatoličko podrijetlo imaju karizmatске grupe protestantske provenijencije, liječenje obiteljskoga stabla koje dolazi iz anglikanskoga miljea te različiti istočnjački pokreti, kao i svi koji stavljaju naglasak na duhovno liječenje, na postizanje unutarnjega mira i sreće. Nijedna grupa odnosno pokret koji je nastao izvan Katoličke Crkve ne poznaje pojam „otkupiteljske patnje“, primijetio je predavač, pojašnjajući da se teološki razlog za javljanje duhovnih pokreta stavlja u kontekst traženja laika da budu protagonisti u Crkvi, a ne samo pasivni promatrači. Istaknuo je kako je tu riječ o traženju novoga identiteta same Crkve i da na razne pokrete ne treba gledati kao na nešto strano, nego kao izražaj same Crkve, povukavši paralelu s pojavom redovništva u povijesti Crkve koje je u mnogo slučajeva imalo svoje laičke korijene. Poteškoće u tim pokretima odnose se na njihovu unutarnju strukturu kao i na njihovu ulogu u župnim zajednicama. Kriteriji autentičnosti pokreta navedeni u su dokumentu „Christifideles laici“. Govoreći kako katolička duhovnost gleda

na zdravlje i bolest, dr. Szentmartoni je rekao da liječenje obiteljskoga stabla polazi od pretpostavke da preci mogu izravno utjecati na ponašanje potomaka zbog okolnosti da nisu umrli pomireni s Bogom pa je potrebno da ih njihovi potomci „predaju Bogu“, što predstavlja teološku poteškoću, jer nije spojiva s učenjem o osobnoj odgovornosti. „Ispravan odnos prema pokojnicima je onaj izrečen u Katekizmu Katoličke Crkve, a sastoji se u našoj molitvi za pokojnike, poručio je dr. Szentmartoni. Uslijedila je živa i zanimljiva rasprava nakon koje je kardinal Bozanić istaknuo doprinos Drogoga vatikanskoga sabora u pokretanju Crkve, osobito njezina laičkoga dijela, napomenuvši ulogu svećenstva da uočava što se događa te da se evangelizacija može provoditi samo zajedno s laicima. Osvrćući se na praksu egzorcizama u Zagrebačkoj nadbiskupiji, podsjetio je da nijedan svećenik nema trajni dekret za vršenje egzorcizma, te da se za svaki pojedini slučaj mora tražiti dopuštenje za vršenje egzorcizma. Zbog osjetljivosti toga područja i mogućih zloraba, kardinal je istaknuo da sve što se čini na tome području treba vršiti u strogoj disciplini i onako kako Crkva propisuje. Osvrćući se na organiziranje različitih seminara, kardinal je ukazao na potrebu međusobne suradnje i odgovornosti na svim razinama, te da je u slučajevima kad se voditelj seminara poziva izvan Hrvatske potrebno zatražiti dopuštenje biskupa. (IKA)

BERLIN

Kancelarka Angela Merkel

Utorak 22. studenoga većinom glasova zastupnika Bundestaga za novu njemačku kancelarku izabrana je čelnica Kršćansko-demokratske unije (CDU) Angela Merkel. Angela Dorothea Kasner rođena je 17. lipnja 1954. godine u Hamburgu kao prvo od troje djece studenta teologije Horsta Kasnera i učiteljice Herlind Kasner. Njezina se obitelj 1957. godine preselila u blizinu grada Tempolina u DDR-u gdje joj je otac, evangelički pastor, dobio mjesto ravnatelja Pastoralnog kolegija Waldhof. Ispit zrelosti završila je u Temlinu i započela studij fizike na sveučilištu u Leipzigu. Od 1977. do 1982. bila je u braku s Ulrichom Merkelom kojega pre-

zime nosi i danas. Doktorica je prirodnih znanosti. Priključila se demokratskom pokretu 1989. godine, a nekoliko dana prije svečanog ujedinjenja dviju njemačkih država 1990. ušla je u CDU. Tadašnji kancelar Helmut Kohl joj je povjerio ministarstvo za mladež i žene, a nakon toga i položaj ministrice za zaštitu okoliša. Godine 2002. došla je na čelo CDU. Od 1998. godine u braku je s kemičarom Joachimom Sauerom. Za Angelu Merkel kao kancelarku glasovalo je 397 od 614 zastupnika, a njezina koalicija broji 448 zastupnika. Angela Merkel ujedno je i prava žena na mjestu njemačkoga kancelara i na toj važnoj funkciji prva osoba iz bivšeg DDR-a.

Kancelarki Merkel čestitku je uputio i delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Josip Bebić.

DORTMUND

Zlatni jubilej svećeništva vlč. Čulića

Svečano misno slavlje u povodu 50. obljetnice svećeništva u punoj crkvi sv. Alberta Velikog u Dortmundu predvodio je u nedjelju 4. prosinca voditelj Hrvatske katolička misije Dortmund don Zdravko Čulić u zajedništvu s generalnim vikarom Zagrebačke nadbiskupije prelatom Vladimirom Stankovićem, prof. dr. don Josipom Čorićem, delegatom za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Josipom Bebićem, dugogodišnjim referentom za dušobrižništvo katolika drugih materinskih jezika u nadbiskupiji Paderborn prelatom Josefom Luhmannom, prelatom Brunom Kresingom te s još deset biskupijskih i redovničkih hrvatskih i njemačkih svećenika. Misnom slavlju pribivala je skupina redovnica sestara služavki Malog Isusa, pastoralnih suradnica i suradnika iz hrvatskih katoličkih misija iz regije Sjeverna Rajna i Vestfalija.

Dr. don Josip Čorić je u propovijedi podsjetio na don Zdravkov životni i svećenički put. Rođen je u Biorinama 31. siječnja 1931. godine. Sjemenište i bogosloviju je pohađao od 1942. do 1955. Za svećenika Splitsko-makarske nadbiskupije je zaređen u Splitu 4. prosinca 1955. Mladu misu je služio 8. prosinca 1955. u rodnom mjestu. Upraviteljem župe Biletić i Zasiok imenovan je 1. siječnja 1956., a od 1958. do 1961. djelovao je kao upravitelj župe Makarska-Kotišina. Od 1961. do 1966. upravljao je župom Klis, a od 1966. do 1978. župom Podstrana gdje je gradio crkvu. Od 1978. do danas voditelj je Hr-

Snimio: A. Polegubić

vatske katoličke misije Dortmund, kojemu u pastoralnom djelovanju od 1. travnja 1982. pomaže pastoralna suradnica Kata Djaković.

Na kraju misnog slavlja nekoliko je riječi kazao prelat Luhmann koji je posebno istaknuo 27-godišnju kvalitetnu suradnju s don Zdravkom u Dortmundu, a također i cijelom hrvatskom katoličkom zajednicom u tome gradu, koja broji 3500 vjernika. Prelat Stanković je, čestitajući don Zdravku 50. obljetnicu svećeništva, prenio čestitke i pozdrave predsjednika Hrvatske biskupske konferencije zagrebačkog nadbiskupa kardinala Josipa Bozanića. Don Zdravko je prije 27 godina u Njemačku došao s dekretom tadašnjeg zagrebačkog nadbiskupa Franje Kuharića i potpisom prelata Stankovića koji je tada obnašao službu ravnatelja Hrvatske inozemne pastve. „Zahvaljujemo Gospodinu da nam je dao Zdravka kao sve-

ćenika, te što je don Zdravko veliki broj svojih svećeničkih godina proveo među Hrvatima izvan domovine. Dok mu želimo da u svojoj trećoj dobi još smogne zdravlja i stpljivosti služeći Božjem narodu, želimo da doživi da ne otiđe iz Dortmunda dok mu splitski nadbiskup ne pošalje u ovu misiju mladog svećenika, kao njegova zamjenika.“ Don Zdravko je na kraju svima koji su na bilo koji način sudjelovali u slavlju, uputio riječi zahvale. Vjernici iz HKM Dortmund darovali su mu misnicu i kalež. Misno slavlje uvećao je Akademski zbor Glazbene akademije iz Dortmunda pod ravnanjem Dimitrija Martinovskog, te misijski zbor zajedno s misijskom tamburaškom skupinom „Runolist“. Skladbu „Ave Maria“ otpjevala je sopranistica Vera Cernić. Mladi su izveli recital s prizorima iz Starog i Novog zavjeta.

Slavlje je nastavljeno u župnoj dvorani. Prije svečanog objeda čestitku je uputio delegat fra Josip Bebić koji je kazao kako su obljetnice prigoda da se Bogu zahvali za osobe koje nam je Bog dao. Pozdrave su uputili i voditelj HKM Essen vlč. Stjepan Penić, voditelj HKM Moers fra Luka Šarčević, te pastoralna suradnica iz HKM Essen s. Fanita Jukić. Pristigao je i veliki broj blagoslova i čestitki. Među njima se ističe blagoslov Svetoga Oca Benedikta XVI. te čestitke splitsko-makarskog nadbiskupa mons. Marina Barišića i apostolskog nuncija u Bjelorusiji nadbiskupa Martina Vidovića.

A. P.

BERLIN

Druga međunarodna krunica

Snimio: S. Beljak

U Hrvatskoj katoličkoj misiji Berlin nedavno je održana Druga po redu međunarodna krunica. U HKM u Berlinu se inače svakoga mjeseca upriliču-

oživjeti molitva krunice u obitelji i time i zajedničkoj molitvi i zajedništvu u obitelji, dati na većem značenju. Pokrovitelj ovogodišnje dječje krunice,

jedinstvenog zajedničkog susreta i molitve, bio je pomoćni biskup Wolfgang Weider, koji se ujedno obratio djeci. Pokazavši djeci krunicu s ponosom je rekao da ju je prije deset godina dobio na dar od jedne Hrvatice i da je od tada uvijek uz njega. Djeca su, držeći se za ruke molila „Zdravo Marijo“ prenoseći istovremeno i svjetlost svijeće kao simbol vjere i Isusa. Molitvu krunice su pjesmom pratili „Berlinski mališani“ – zbor HKM Berlin koji priprema i vodi Marija Kolak, a pjevao je i zbor Poljske katoličke misije. Na kraju Druge međunarodne krunice djeca su na dar dobila knjižicu „Bog govori svojoj djeci“ s tekstovima iz Biblije kao i krunice iz Međugorja. Sonja Beljak

HANNOVER

Pedeseta obljetnica Ujevićeve smrti

|| Bio je to ujedno i oproštaj od dosadašnjih misijskih prostorija. ||

Hrvatska katolička misija u Hannoveru nedavno je upriličila proslavu 50. obljetnice smrti velikoga hrvatskog pjesnika Tina Ujevića pod čijim imenom u misiji 28 godina djeluje Hrvatsko kulturno folklorno društvo „Tin Ujević“. U prepunoj misijskoj dvorani izveli su članovi „Tina“ vrlo uspješni zabavni program. Uvodne riječi pozdrava i prisjećanje na životni put i stvaralaštvo ponajvećega hrvatskog pjesnika 20. stoljeća uputio je nazočnima voditelj misije o. Nikola Mioč, a Ujevićeve pjesme krasnoslovlila je na jedinstven osjećajan način članica „Tina“ Anda Žarko. Zahvalio je svima koji su doprinijeli u stvaranju i izvođenju cjelovečernjeg programa, posebice voditeljima folklornih skupina Miroslavu Totmanu (odrasla skupina) i Mariji Pušić (mala skupina), časnim se-

strama Leopoldini i Kleofini te svima koji su posluživali. Za zabavni ugođaj do jutarnjih sati pobrinuo se misijski duo sastav Robert Ilić i Marijan Košček. Uz lijepe trenutke bila je prisutna i sjeta i žalost za dosadašnjim misijskim prekrasnim velikim prostorijama. Naime, već 22. studenoga misija je preselila u nove prostorije u ulici Marschner Str. 34, 30167 Hannover, u zgradu župne kuće župe sv. Marije (koja je prestala biti samostalna župa). Sadašnje sjedište HKM Hannover ima pet prostorija, a koristit

će za vjeronaučne i druge pastoralne i kulturne potrebe prostorije novog katoličkog centra koji se sastoji od dosadašnjih prostorija župe sv. Marije te talijanske i španjolske misije. (N.M.)

HKM MITTELBADEN

Susret djece i mladih

Njemačka biskupija Freiburg nedavno je utemeljila Hrvatsku katoličku misiju Mittelbadan i povjerila je ocima salezijancima iz Zagreba. Misija ima sjedište u Karlsruhu, a obuhvaća dosadašnje misije: Pforzheim-Bruchsal, Gaggenau-Rastatt i Offenburg. Mjere srednje dovele su do spajanja tih misija u jednu zajedničku misiju. Na prostoru djeluje pet svećenika, tri salezijanca, dvojica trećoredaca i

dva pastoralna suradnika. Voditelj misije je don Ivo Nedić, salezijanac. Nova misija je prostorno i brojčano dosta velika. U subotu 5. studenoga prvi put pastoralni djelatnici odlučili su organizirati susret djece i mladih u Freiburgu, sjedištu biskupije. Kako su ti gradovi izvanredno dobro povezani tramvajskim i željezničkim linijama, svi su sudionici doputovali vlakom. Odazvalo ih se 125 dječaka i djevojčica i mla-

dih, a također i lijep broj roditelja. Prva točka programa bio je posjet velebnjoj freiburškoj katedrali iz 15. stoljeća. Ondje su se najduže zadržali, zajednički molili i pjevali, a mnogi su se zadržali i u osobnoj molitvi. Ispred prekrasnog kipa Majke Božje mnogi su upalili svijeće. Tumačenja pri razgledanju prekrasnoga grada punog umjetnina i studenata preuzela je obitelj Sliško iz Freiburga. (I.N.)

RIM

Papin pozdrav hrvatskim mladima iz Njemačke

Za vrijeme opće audijencije u srijedu 2. studenoga na Trgu sv. Petra u Vatikanu papa Benedikt XVI. pozdravio je na hrvatskom jeziku hodočasnike iz hrvatskih katoličkih zajednica iz Njemačke. Papa je u pozdravu rekao: „Od srca pozdravljam i blagoslivljam sve hrvatske hodočasnike, osobito mlade pristigle iz njemačkih gradova Sindelfingena, Esslingena i Ludwigsburga. Budite oduševljeni za Krista, vjernoga Prijatelja koji neće razočarati nikada. Hvaljen Isus i Marija.“ Šezdeset mladih i Hrvatskih katoličkih zajednica iz Sindelfingena i Ess-

lingena hodočastilo je od 30. listopada do 4. studenoga u Rim, Asiz i druga hodočasnička mjesta u Italiji. S mladima su hodočastili voditelji njihovih zajednica fra Marinko Vukman, fra Ivan Mačina te s. Bogoljuba Jurić. Za vrijeme hodočašća mladi su pohodili Hrvatski zavod sv. Jeronima, gdje ih je rektor dr. Jure Bogdan upoznao s njegovom povijesti. Mladi su pohodili grobove Katarine Kosače i Julija Klovića. (đ)

Snimila: B. Lukon

AACHEN

Trideset godina misništva

Voditelj Hrvatske katoličke misije Aachen fra Franjo Trogrlić proslavio je u rujnu 30. obljetnicu svećeništva. Bilo je to za vrijeme svečanog misnog slavlja u poznatom belgijskom hodočasničkom mjestu Banneux gdje se časti Gospa Majka siromaha. Naime, svake godine u to svetišće hodočaste vjernici iz HKM Aachen gdje sudjeluju u pobožnosti zajedno s hrvatskim hodočasnicima iz Belgije, Luxemburga, Nizozemske i Njemačke, a i ovoga ih je puta dočekao hrvatski misionar u Liegeu o. Dragutin Rogina.

Na početku mise sve je pozdravio o. Rogina, a propovijedao je slavljenik o. Franjo. Zapravo tek se na kra-

ju mise znalo da toga dana fra Franjo slavi 30-godišnji svećenički jubilej. Tada su pristupili mladi iz HKM Aachen i uputili mu čestitku riječima: „Dragi naš fra Franjo, čestitajući ti 30. obljetnicu svećeništva od kojeg si duže od jedne trećine duhovni pastir u našoj misiji, ne možemo, a da ne zahvalimo Bogu što te je dao nama i poslao u Aachen.“

Josip Sunara

RÜSSELSHEIM

Proslava blagdana sv. Nikole Tavelića

Vjernici iz hrvatske katoličke misije u Rüsselsheimu proslavili su blagdan prvog hrvatskog sveca sv. Nikole Tavelića, 13. studenoga, u obnovljenim misijskim prostorijama, koje su obnovili Drago Budimir i Pavo Kobaš. Materijal je platila Biskupija Mainz, a radnici su radili besplatno. Misijski je centar napravljen 1988. godine. Nalazi se u dvorištu, nasuprot misijske zgrade. Taj je centar po želji, fra Tihomira Grgata (+2004.), blagoslovljen u čast sv. Nikole Tavelića. U najvećoj dvorani cen-

tra nalazi se križ i slika Gospe Sinjske, postaje križnog puta i nekoliko svetačkih slika i pismenih zahvalnica. U prostorijama misijskog centra održava se vjeronauk, folklor, predavanja i prigodne mise tijekom radnog tjedna. Tu se prereduju i razna slavlja: proslava Prve pričesti, potvrde, rođendani i obljetnice brakova. Misijske prostorije su mjesto okupljanja i odraslih ljudi koji vole različita sportska natjecanja. Na raspolaganju im je televizija s hrvatskim programima.

Berislav Nikić

STUTTGART-BAD CANNSTATT

Pjesmom slave Boga

Početkom ove godine skupina mladih iz HKM Stuttgart-Bad Cannstatt nakon dogovora s voditeljem misije fra Petrom Klapčom započela je s formiranjem zbora mladih. Potom se započelo s probama. Danas zbor broji dvadesetak članova. Voditeljica zbora je s. Anica Cikojević, koja je prije godinu dana došla iz Kanade. Također pomaže i fra Ante Grčić. Svirajući su Ana Bošnjak (gitara), Kristina Bošnjak i Zrinka Koštić (keyboard, orgulje). Pjevu svake druge nedjelje u mjesecu na

MÜNCHEN

Nastup Tamburaškog orkestra HRT-a

Tamburaški orkestar HRT-a pod ravnanjem šefa dirigenta mo. Siniše Leopolda i solista sopranistice Barbare Otman i baritona Miroslava Živkovića uveličali su misno slavlje Hrvata u crkvi sv. Mihaela u Münchenu u nedjelju 23. listopada. Izvođeci poznate duhovne šansone i crkvene liturgijske napjeve kao i druge duhovne skladbe orkestar i solisti su potpuno oduševili vjernike koji su se aktivno, pjesmom, uključili u euharistijsko slavlje. Na završetku sv. mise voditelj misije fra Tomislav Dukić pozvao je vjernike na večernji koncert tamburaškog orkestra i solista u kapeli bl. Alojzija Stepinca u Hrvatskom domu.

Koncert je nazočne posjetio na poznate emisije Hrvatske televizije „Lijepom našom“ i „Domovnica“ u kojima je svjetski poznati i jedinstveni tamburaški orkestar uvijek bio duša programa. Obilazeći pjesmom krajeve naše domovine, orkestar je dirnuo u svaku žicu osjećaja naših iseljenika. Uvođenjem elemenata moderne glazbe poput jazz-a i drugog u taktove tamburice u dvorani nitko nije mogao ostati siromašan doživljajem. Mo. Leopold pokazao se ne samo kao izvrstan dirigent tamburaša, nego i cijele dvorane koju je uspio više puta dignuti na noge vođenjem kroz program. Hrvatska matica iseljenika iz Zagreba u osobi Srebrenke Šeravić priredila je ovim nezaboravnim nastupima Tamburaškog orkestra HRT-a hrvatskim iseljenicima u Münchenu ovo nesvakidašnje duhovno-zabavno iznenađenje. (F.T.D.)

glavnoj misi u 12.00 sati u crkvi Drage Gospe u Stuttgart-Bad Cannstatt, te ponekad i na svetoj misi u 14.00 sati u crkvi sv. Josipa u Stuttgart-Feuerbach. Također nastupaju i u drugim prigodama. Jedan dio zbora mladih nedavno je nastupio s velikim misijskim zborom na 8. smotri zborova u Ludwigsburgu. Zainteresirani mogu im se pridružiti na probama svakog četvrtka u 19.30 sati u prostorijama HKM Stuttgart-Bad Cannstatt, Elwertstr. 11, 70372 Stuttgart. Tel: (0711) 9561919/17. Ivan Brekalo

KOBLENZ

Slavlje sakramenta potvrde

U prepunoj crkvi sv. Franje u Koblenzu, 12. studenoga, desetero mladih Hrvatica i Hrvata primilo je sakrament sv. potvrde. Sakrament potvrde je podijelio varaždinski biskup mons. Marko Culej. U koncelebraciji su bili voditelj misije vlč. Tin Šipoš i mons. Alojzije Petrović. Mons. Culej je mladima posebno istaknuo važnost vjere. „Zahvaljujući našim misijama, vašim roditeljima, bakama i djedovima niste i nećete zaboraviti svoju vjeru i domovinu, iako ovdje u vašoj drugoj domovini raste četvrta generacija. Ostanite takvi na ponos svih nas“, istakao je bi-

skup. Misno slavlje uveličao je misijski zbor pod vodstvom Ive Lesice, a u ime potvrđenika buket cvijeća i tople riječi zahvale biskupu uputile su Lilijana Krajinović i Suzana Grgić. **Jakov Vranković**

RÜSSELSHEIM

Srebrni bračni jubilej

U Rüsselsheimu su, 26. studenoga, Mirjana i Jozo Juričić proslavili srebrni jubilej crkvenog vjenčanja koje je bilo 1980. u Fürt - Odenwaldu. Vjenčao ih je vlč. Pavo Juričić. Mirjana (Čirko) i Jozo su cijeli svoj zajednički život proveli u Njemačkoj, a najviše u Rüsselsheimu. Tu su rodili troje djece: Manuelu (1981.), Danijelu (1984.) i Josipu (1991.). Manuala i Danijel završili su srednju školu, i imaju svoje radno mjesto. Josipa pohađa deveti razred realne škole. Svi su članovi obitelji Mirjane i Jose Juričića redoviti posjetitelji

nedjeljnih svetih misa. Mirjana i Josip pjevaju u crkvenom zboru i često čitaju na svetim misama. Josipa s ljubavlju dolazi na vjeronauk i na pjevanje. Jozo je član župnog vijeća. Po zvanju je kuhar, pa nije nikakvo čudo da je on i glavni kuhar na svim misijskim priredbama. Josip je svojim specijalitetima i ljubavlju osvojio i članove susjednih misija koji rado dolaze u Rüsselsheim na misijske priredbe i zabave. Josip radi u tvornici automobila „Opel“, a Mirjana u frankfurtskoj zračnoj luci.

Berislav Nikić

ZAGREB

Božićna akcija

Hrvatski Caritas i ove godine u predbožićno vrijeme započinje svoju već tradicionalnu božićnu akciju „Za 1000 radosti“, akciju prikupljanja pomoći najsiromašnijim obiteljima u Hrvatskoj. Ove je godine poseban naglasak stavljen na obitelji u potrebi – s novorođenčeta ili trudnicom. U ovogodišnjoj, kao i u proteklih akcijama sredstva će se prikupljati od poslovnih subjekata, odn. tvrtki u novcu, proizvodima i uslugama te od građana. Građani se u akciju mogu uključiti:

–pozivima na donacijski telefon 060 600 400 (6,82 kn/min)

– uplatama na žiro račun akcije 2340009 - 1510126452, poziv na broj 05 (za uplate iz inozemstva SWIFT:PBZGHR2X, PBZ-Oktagon, Ilica 5, Hrvatska, ZA HRVATSKI CARITAS, devizni račun: 703000-07-82800-359-378

– kupnjom ovogodišnjih Caritasovih proizvoda; omotnog papira i božićnih čestitki

– posjetom na Caritasovu www.caritas.hr adresu građani mogu kupiti e-čestitku, naručiti zvučnu čestitku ili naručiti dostavu čestitke na željenu adresu, čime se također prikuplja prihod za akciju.

Daljnje obavijesti:0038514871923; caritascroatia.mir@zg.htnet.hr

OBAVIJESTI

• **HKM Hannover** nalazi se na novoj adresi: Marschnerstr. 34, 30167 Hannover. Ranija adresa glasila je: Vorderer Schöneworth 10, 30167 Hannover. Svećenik će se nalaziti na adresi: Marschnerstr. 34, 30167 Hannover.

• **Na sjednici hrvatskih katoličkih misija iz Bavorske regije** održanoj 14. studenoga za predstavnika regije za svećenike izabran je voditelj Hrvatske katoličke misije Augsburg fra Ante Pranjić.

ULM

Tadijanovićev 100. rođendan

Učitelji Hrvatske nastave koordinacije Ulm upriličili su 11. studenoga u prostorijama Hrvatske katoličke misije u Ulmu književnu večer posvećenu 100. rođendanu hrvatskog književnika Dragutina Tadijanovića. Nakon pozdravnog govora koordinатора Dražena Kalogjera biografiju velikog pjesnika pročitao je učiteljica Marija Nosić. Okupljenom skupu prigodno se obratila konzulica za kulturu, prosvjetu i znanost Jadranka Fumić-Belamarić. Učeni- ci hrvatske nastave krasno su uvježbali i krasnoslovili Tadijine stihove te glazbom uljepšali kulturno događanje. Nastupili su Andrea Putinja i Nika Herceg iz Tuttlingena (voditeljica Vlatka Grgić), Ivana Cindrić i Ana Mikulić iz Singena i Radolfzella (voditeljica Kristina Dujmović), Marijana Drmać i Marina Zovkić iz Balingena i Weilstetena (voditeljica Danijela Mišković), Marko Till Džalto i Nives Matić iz Ulma (voditeljica Marija Nosić) te Mihael Antunović, Marija Blažević, Anzula i Jeronim Lovrić Caparin iz Ulma (voditeljica Anita Kalogjera). Na kraju večeri za sve okupljene priređen je „rođendanski“ domjenak. **(A.K.)**

HAGEN

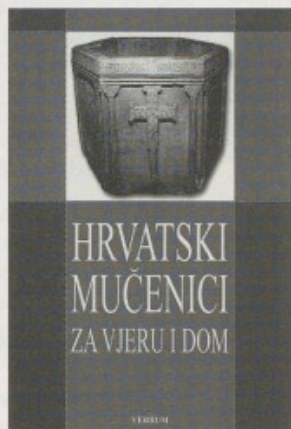
Novo pastoralno vijeće

Nedavno je u prostorijama Hrvatske katoličke misije u Hagenu održana svečana, ali i radna sjednica misijskog pastoralnog vijeća. Novoizabrano pastoralno vijeće biralo je svoju upravu na sljedeće četiri godine. Za predsjednika je izabran Vinko Mrčela koji je tu dužnost obavljao i u prethodnom mandatu. Za potpredsjednika izabran je Ivo Knezović, a čovjek koji će se brinuti o financijama u misiji je Nedjeljko Goleš. Dogovorene su i napravljene pripreme za proslavu sv. Nikole koja se svake godine održava u misiji. Sve je to skupa pozdravio voditelj misije vlč. Stipe Vrdoljak koji smatra da ima jedno od najmlađih pastoralnih vijeća u Njemačkoj, te je zahvalio svima te izjavio da mu potpora tih mladih ljudi, koji su kod njega od malih nogu dolazili na vjeronauk i misu, daje još veću snagu i zadovoljstvo u daljnjem radu. **Zvonko Bosnić**

Knjiga o hrvatskim mučenicima

Msgr. Mile Bogović, fra Hrvatinić Gabrijel Jurišić, „Hrvatski mučenici za vjeru i dom“, „Verbum“, Split - Gospić, 2005., 192 str.

U prigodi polaganja temeljnog kamena za crkvu Hrvatskih mučenika na Udbini - za taj veličanstveni svehrvatski mauzolej, na poticaj msgr. Mile Bogovića, ličkoga biskupa, tiškana je knjiga „Hrvatski mučenici za vjeru i dom“. U njoj nisu popisani svi hrvatski mučenici, kako je preporučio blagopokojni papa Ivan Pavao II. koji je bezbroj puta pokazao ljubav i poštovanje prema domovini Hrvatskoj. Nije ovo svehrvatski martirologij. Ovo je samo prvi pokušaj. U ovoj knjizi uz „Pastirsku poslanicu o mučenicima i mučenicama“ biskupa Bogovića, navedeno je od I. do XX. stoljeća, u 173 jedinice, oko 300 pojedinih osoba, koje svojom krvlju sve-

doče svoju vjeru i ljubav prema Bogu i rodu. Tome treba pridodati više od 18.000 mučenika, koji su u velikim nacionalnim tragedijama prolili svoju krv. npr. na Krbavskom polju 10.000 plemića i seljaka, u „Seljačkoj buni“ oko 6.000 seljaka, ili u Bihaću kad su 1592. god. Turci pobili više od 2000 stanovnika. To je ukupno oko 18.000 mučenika. Ako se tome pribroje tzv. „manje skupine“ npr. kad je u Gvozdanskom (1578.) izginulo 300 hrabrih junaka, u Otoku kod Sinja (1715.) sa župnikom fra Stjepanom Vučemilovićem 140 junačkih branitelja, u Đakovu 50, u Srijemskoj Mitrovici jednom 50, a drugi put 30, u Marini kod Trogira 30, kao i bezbroj drugih tragedija, onda se može reći da je u ovoj knjizi navedeno oko 19.000 mučenika, koje je dala ova znojem i krvlju natopljena zemlja u 19 stoljeća kršćanske ere.

Dvadeseto stoljeće bijaše posebno krvavo na ovim našim prostorima. Na to strašno i slavno razdoblje je kratko upozoreno, a u prilogu su dvojica naših kardinala i dvojica biskupa u svojim propovijedima vrlo jasno i ispravno iznijeli svoje osobno mišljenje te stav i sud Katoličke Crkve.

Knjizi je u dodatku priložen „Kalendar hrvatskih mučenika za vjeru i dom“, kakvoga dosada još nismo imali. Priložen je i izbor iz literature s više od 170 bibliografskih jedinica, uglavnom knjiga. Uz sažetak na engleskom jeziku knjiga je urešena s 30-ak slika. Knjiga o našim mučenicima je zapravo uvod u veliki posao koji preстоји. U budućem Zavodu koji će trebati osnivati na Udbini, znanstvenici i istraživači trebali bi marljivo raditi na velikom nacionalnom projektu proučavanja, popisivanja, objavljivanja i zaslužena štovanja svih hrvatskih mučenika, i to ne samo Hrvata, nego i pripadnika svih drugih naroda koji su živjeli na ovim našim prostorima i posvetili ih svojom mučeničkom krvlju. (F.G.J.)

Bog s licem čovjeka

Mato Valjan, „Uvijek na putu“. Razmišljanja uz nedjeljna i blagdanska evanđelja (godina B)“, HKM Giessen i Udruga đaka Franjevačke klasične gimnazije Visoko, Zagreb, 2005., 236 str.

U razmišljanju uz svetkovinu Duhova autor želi da se zaputimo u školu Duha Božjega i u njoj naučimo božanski jezik, „kako bi naše svjedočenje zadobilo snagu i postalo ne dosadno, životu strano i mrtvo, nego ispunjeno žarom ljubavi“. Sva razmatranja u ovoj knjizi, njih šezdeset i osam, nose upravo takav biljeg: zanimljiva su, bliska svakodnevnom životu i živa, ispunjena ljubavlju prema Bogu i čovjeku. Podloga je razmatranju evanđeoski odlomak odgovarajuće nedjelje odnosno blagdana, a samo se rijetko pisac osvrne i na koje drugo mjesto Svetog pisma. Ne upuštajući se, doduše, u stručna spekulativna biblijska pitanja, Valjan svoje nagovore piše kompetentno, stalni je đakon i pro-

povijednik. Za razliku od svećenika, koji je najčešće slobodan od mnogih briga svakodnevnog života, Valjan progovora iz pozicije muža i oca obitelji. Iznutra poznaje probleme što stoje pred čovjekom danas: opasnosti za brak, brigu za odgoj i budućnost djece, teškoće života istinski angažirana kršćanina. Bog iz ovih razmatranja nije Bog iz priče, iz teološke rasprave, nije Bog dalek. Bog je ljubav i zato je ljubav uvijek ispred slova zakona. A sjedište ljubavi je čovjekovo srce. Is-

kreno srce ali puno ljubavi, osjećajno ali ne razdražljivo, revno ali puno razumijevanja. Dodajmo još ovo: za svaku je pohvalu što su poticajne priče daleko od svake trivijalnosti.

Knjiga će dobro poslužiti ponajprije svećenicima za pripremanje propovijedi, ali jednako tako i bogoslovima, sjemeništarcima i redovnicama za razmatranje. Nipošto na posljednjem mjestu i običnim vjernicima, napose ako su spriječeni poći na misu: na svakoj će stranici susresti Boga s licem čovjeka. Uostalom, on se i sam u osobi Isusa Krista pojavio kao čovjek, blizak ljudima, pun prijateljstva i ljubavi.

Stjepan Pavić

Draga djeco i mladi!

Došlo je vrijeme došašća (adventa). Svake nedjelje došašća palimo novu svijeću pripremajući se tako za Božić. Vi se veselite još više, jer ćete tada na božićne praznike, a to znači malo odmora od škole. Nadamo se da ćete se dobro odmoriti, da će vam se svidjeti božićni broj našeg lista i da ćete se odazvati na suradnju. Svima vama i vašim bližnjima, koji vas vole i vi njih, želimo blagoslovljen Božić i božićne blagdane, pune sretnih i ugodnih trenutaka, a za Novu godinu puno sreće i zdravlja. I ne zaboravite s roditeljima i braćom i sestrama kroz ove dane redovitije ići na misu.

Posloži riječi i dobit ćeš pet božićnih simbola:

božićno orvd – božićno
 božićno laljsve – božićno
 božićne uglek – bo i ne
 božićni lokač – božićni
 božićna titkačes – božićna

Izgubljene riječi

Nadopuni riječi, koje nedostaju u tekstu. Dvije riječi su suvišne i u njima se nalazi poruka za tebe!

nedjelju – svijeće – Baltazar – Sretan – vesele – jaslice – zlato – biskup – put – drvo – Božić – darove

Sveti Nikola je bio _____. Djeca mu se posebno _____, jer im donosi _____.
 Adventski vijenac ima četiri _____.
 Svaku _____ do Božića palimo jednu svijeću. Božićna zvijezda je svima pokazala _____ do štali-ce. Malog Isusa su položili u _____.
 Sveta Tri kralja se zovu _____, Melkior i Gašpar. Oni su donijeli _____, tamjan i smirnu kao darove novorođenom Isusu. Božićno _____ se kiti i lijepo ukrašava.

ZNATE LI

- da je sveti Nikola bio biskup u Miri, u Maloj Aziji.
- da je vjerojatno rođen oko 280./286. g. u Patari, a umro je između 345. i 351. g. u Miri.
- da je sv. Nikola zaštitnik djece, trgovaca, putnika, a zovao ga se u svim poteškoćama.
- da njegovo ime na grčkom jeziku znači: pobjednik iz naroda (nicos – pobjeda i laos – na-rod).

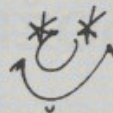
Pitalice

1. Kada se slavi Božić?
 - a) 23. prosinca
 - b) 25. prosinca
 - c) 27. prosinca
2. Gdje je Isus rođen?
 - a) u Jeruzalemu
 - b) u Kairu
 - c) u Betlehemu
3. Kako se zvao rimski car, koji je vladao za vrijeme Isusova rođenja?
 - a) August
 - b) Neron
 - c) Cezar
4. Koje su darove donijela Sveta Tri kralja Isusu?
 - a) zlato, tamjan, smirnu
 - b) mlijeko, kruh, cvijeće
 - c) voće, povrće, kolače
5. Sveti Nikola je rođen u
 - a) Hrvatskoj
 - b) Maloj Aziji
 - c) Njemačkoj

Uredila: Željka Čolić

Riješenja Pitalice: (1) b, 2c, 3a, 4a, 5b

VİČEVI

Ne dolazi nitko

Učiteljica: „Ja ne dolazim, ti ne dolaziš, on/ona/ono ne dolazi. Što to znači? Javi se Ivica: „To znači da nitko neće doći!“

Čekaju petak

Ravnatelj pita novu učiteljicu: „I, kakva je motivacija i radni moral u četvrtom i petom razredu?“ Učiteljica na to odgovori: „Kao kod Robinsona. Čekaju petak.“

Devet jagoda

Učiteljica pita Ankicu: „Koliko je tri puta tri?“ Ankica odgovori: „Devet“. „Izvršno“, reče na to učiteljica, „zato ćeš dobiti devet jagoda iz mog vrta.“ Ankica će svojoj prijateljici u klupi: „Uh, da sam to znala prije, rekla bih veći broj.“

Zanimljiva priča

Iščekivanje

„Koliko dugo još?“ pita Marija mamu. „Još samo dva dana, zlato“, odgovori mama smiješeći se. Već nekoliko dana je Marija u nestrpljivom iščekivanju. Čeka sv. Nikolu. Nikolinje je njoj nešto posebno, uvijek je obraduje. Ovaj put bi čak moglo biti i još većeg iznenađenja. Mama je rekla da sv. Nikola ponekad čak dođe i u kuću osobno posjetiti djecu. Dosad ga Marija nije uspjela vidjeti, jer je dolazio kasno u noći, dok je ona spavala. Silno je željela da ga vidi svojim očima; mogla bi mu ispričati kako dobro uči, kako zna svirati glasovir, kako mami pomalo pomaže, kad treba, kako.... Misleći na to, što bi Nikoli sve ispričala, utonula je u san, a sljedeće jutro već se probudila jako uzbuđena. „Još samo danas i sutra je već 6. prosinca“, veselila se Marija. I u tom veselju nekako nezgodno joj ispadne tanjur za doručak sa stola. Najprije se uplašila, a onda postala jako tužna. Bio je to onaj tanjur od onog maminog servisa, koji je jako skup, a ne može se ni dokupiti, jer je baš poseban. Mama se nije uzrujavala, što ju je isto bilo čudilo. Samo je rekla da nije strašno i da se srećom ništa meni nije dogodilo. „A, sveti Nikola zna sve o djeci?“, upita pomalo nesigurno mamu. „Ja mislim, da

zna“, reče mama nakon kratkog razmišljanja. Marija nije htjela više ništa pitati. Nije joj bilo svedeno. Pa, možda sv. Nikola zaboravi da sutra što je učinila, ipak ima tu puno djece. Možda zaboravi na njezin tanjur. A, ipak Nikola je dosta

star, čak je i sjed, možda ima loše pamćenje. Ah, sigurno će zaboraviti, tješila se Marija. A, što ako ne, možda onda uopće neće doći ili će je možda grditi. Nekako joj je bilo teško. Cijela radost se pretvorila u nekakav polustrah. Ipak je navečer pomno oprala lice i uši, čak je i nokte odrezala. Očistila je svoje nove smeđe čizme i avene cipele, za svaki slučaj i stavila ih pred vrata svoje sobe. Jedva je zaspala. Sljedeće jutro je odmah potrčala da vidi kako stanje izgleda ispred njenih vrata. I...ništa. Praznina. U čizmama nije bilo ni pola bonbona, a kamoli cije-

li, a u cipelama isto tako. Već su se suze spremale krenuti, kad joj mama veli da to ne znači ništa, da još dan nije prošao i da Nikola ima puno posla. Kad je zazvonilo na vratima, Marija se skamenila, ali bio je samo tata. I baš kad je već sigurna bila da Nikola neće doći radi njenog tanjura, opet je zazvonilo. I stvarno, mama i tata su uveli sv. Nikolu u kuću. Skoro nije mogla vjerovati svojim očima. Bio je vjerojatno star, ali to nije mogla vidjeti dobro radi bijele brade, koja mu je skoro sasvim pokrivala lice. Veselo joj se nasmiješio i čak pomilovao po glavi i ništa nije rekao radi polupanog tanjura. Znači zaboravio je. Pitao je samo, je li dobro i ona je mogla samo nijemo klimnuti glavom. Srce joj je lupalo, ali mama i tata su rekli da je dobro dijete. Sv. Nikola joj pruži naranču i čokoladu i pozdravi se s njom, jer je morao ići još k drugoj djeci. Kad je otišao, vidjela je da su joj čizme i cipele bile pune igraćaka. Donio joj je baš onu lutku i onu knjigu, koje je željela. Bila je sretna, što je upoznala sv. Nikolu i što je mama i tata nisu odali.

„Jeste primijetili da sv. Nikola nosi isti sat kao stric Krešo“, reče veselo Marija. Baš je to smiješno, ali nije važno, pomisli Marija, uzimajući svoje nove igračke.

Zapis srca

Pjesnički prvijenac Ljubice Mučić-Turić „Zapisi srca“ tiskan je u „Grafotisku“ u Grudama, u Bosni i Hercegovini, na 224 stranice, s popratnim slikama i crtežima u boji, koje su napravili Emina Kos, Ljubica Mučić-Turić i Dražen Turić. Knjigu je uredio prof. dr. fra Andrija Nikić. Ocjenjivači knjige su: prof. Krešimir Šego, Divna Tus i fra Berislav Nikić. Tehnička urednica knjige je Ivanka Leko. Knjiga je podijeljena u dvanaest dijelova: Nedužno čekanje, Moja staza, Galerija

prošlosti, Realnost jutra, Neke nove ptice doljeću, Zapisi srca, Oluja duše, Božji čovjek, Dobrovoljno darujući ruke, Darivanje, Domek moj dragi i Pjesme na grani. Na kraju knjige nalazi se životopis pjesnikinje. Knjigu Ljubićinih pjesama objavila je Zavičajna knjižnica život i svjedočanstva i Hrvatsko kulturno društvo „Napredak“ iz Mostara. Knjiga je otisnuta u tisuću primjeraka, i može se nabaviti preko Hrvatske katoličke misije Rüßelsheim.

Branko Nikić

Božić

Rješenje pošaljite najkasnije do 20. siječnja 2006. godine

Mariofil Soldo	Drugo za Jahvu	Nabava	Osjet	Ne može se svaki dan slaviti (fig.)	Dječji pisac Ramljak	Rijeka u Albaniji	Pripadnica bugarskoga naroda	Preboleti dječje...	Konop, konopac	Vatreni ciganski ples	Ante Cosić	„Razred“	Uvijek zajedno (fig.)	Europska država
Biljka, gorovijet				▽			„Bel“	▶					▽	
Nastat će bolji dani (fig.)	▶											Aluminij	▶	
Prostorni sadržaj							Kretanje kroz zrak Grad na Jadranu	▶			Sudbina	▶	Uzvik boli (...lele)	
Polako									Otok u karipskom moru		Radij			
Ante Vican			„Sjever“	▶	Ime kentaura Grčko slovo				Poslije, iza Vedran Rožić					
Ime Boga u Starom zavjetu			Davati hranu	▽		Divlja patka					Komparativ od uzak			
„Živa zajednica“	Zveka (...duka-ta)	Tolstojev roman Poljodjelka				Italija					Slaboća		Ilija Janjić Glumac Kadić	
Tanak snop svjetlosti											„Skakač“			
Napolju (prilog)					Mjera za papir						Biljka mahunarka			
Glazbena vježba											Bogatun Onassis			Oduševljeno kliču govorniku
Upala sluznice											Mesnati plod vočke			
Grčka pjesnikinja											Male težine, lagan			
Toni Kukoč			Boksački klub	▶							Švedska		Darko Lukić Pisac Ivan	
Rumunjska marka vozila			Jelo od riže	▽		Belgija	Gornji sloj kože	Zaštitno pokrivalo za glavu	Meksički način navijanja	Voditeljica Tušek	Nikal	„Vječni grad“		
Rijaka u Sibiru					Engleska slanina							„Suma“		
Kisik		Starosl. slovo			Esad Ćimić	Ograda od kolja								
Trinaesta plaća o Božiću		To zna samo ...				Junak i kralj								
Polarna ili zimska										Pribor za rad				
Krsto Papić					Glazbenik Soss					Rimski 151				
Dio zgrade					Iridij				Ugljik		Alan Bjelinski	Drugo i ostalo		
„Ilić, Čajkovski“					Potajni borac protiv vlasti „Tona“							1. i 20. slovo		
						Žitelji Labina							„Rabat“	▶
													Dušik	▽

Obrazovanje i rad – preduvjeti za integraciju

N ikada u povijesti Njemačke nije se toliko pisalo i govorilo o integraciji stranaca kao u posljednjih pet godina. Stranci koji su pedesetih i šezdesetih godina prošlog stoljeća vrbovani kao radna snaga, takvima su prihvaćani i nitko nije razmišljao da će oni jednog dana željeti trajno ostati u Njemačkoj. Katolička Crkva u Njemačkoj i njezin Caritas koji se kvalificirao za socijalni rad sa strancima, na vrijeme su međutim upozoravali da od privremenog boravka neće biti ništa, već da se treba odrediti prema trajnom boravku stranaca u Njemačkoj. Zajednička Sinoda njemačkih biskupija je već 1973. godine u svojim zaključcima ustvrdila: „Veći broj stranih radnika se nakon određenog vremena vraća u svoje domovine. Međutim postoji sve veća tendencija da ostanu dulje vrijeme ili čak trajno u Njemačkoj. Time se pojačava i spajanje obitelji. Njemačka je za mnoge strance faktički postala useljenička zemlja.“ Sinoda se već tada zauzima za integraciju stranaca pa makar se radilo o „privremenoj integraciji“. Tri desetljeća kasnije postaje jasno da je Crkva bila u pravu. Sada se na brzinu želi nadoknaditi ono što se godinama zanemarivalo. Postoji opasnost da se „integracijom na silu“ postignu suprotna djelovanja.

Budućnost mladih, pa i Hrvatica i Hrvata u visoko industrijskom društvu u mnogom ovisi o njihovoj školskoj spremi i obrazovanju. Pogledamo li u statistiku nezaposlenih, vidimo da je među dugoročno nezaposlenima vrlo mnogo mladih ljudi bez potrebne naobrazbe. Prema izjavi savezne opunomoćenice za migracije, izbjeglice i integraciju, Marieluise Beck, otprilike 40% mladih stranaca ostaju u Njemačkoj bez obrazovanja. Nedavni nemiri u Francuskoj su također pokazali da se uglavnom radi o mladim migrantima bez naobrazbe i odgovarajućeg radnog mjesta. Takvi mladi lako postaju žrtve ovisnosti i nasilja. Budući još uvijek ne postoje stručne studije o Hrvatima u Njemačkoj, teško je pouzdano govoriti koliko je mladih Hrvata bez završene škole odnosno izučenog zanata i kakve su posljedice. Velika je vjerojatnost da se i oni nalaze u statistikama nezaposlenih.

Za djecu je od posebne važnosti da od prvog dana krenu u dječje vrtiće. Nije dovoljno upisati ih u vrtić, već ih treba pratiti. Roditelji moraju pronalaziti barem minimum vremena za svoju djecu; moraju se zanimati što se u vrtiću događa i kako njihova djeca napreduju. Kod problema se ne smiju ustručavati razgovarati s pedagoškim osobljem u vrtiću. U novije vrijeme mnogi vrtići nude posebne programe za djecu migranata kako bi ih što bolje pripremili za početak škole. Ta je pomoć uspješna uz svesrdnu suradnju roditelja i odgojitelja. Pripremljena djeca iz vrtića će s lakoćom započeti školovanje a nepripremljena će već na početku naići na probleme. Mnogi hrvatski roditelji žele da im djeca uz njemački, kojeg uče u dječjem vrtiću nauče i hrvatski. To se najlakše postiže tako da oni sa svojom djecom kod kuće govore hrvatski, odnosno da djecu upišu u hrvatsku dopunsku nastavu, a da školske praznike provode na hrvatskom jezičnom području.

Bolja naobrazba – veće mogućnosti

Školstvo je u Njemačkoj u nadležnosti pokrajina. U svim pokrajinama je u biti tako da djeca najprije moraju završiti osnovno školovanje koje najčešće traje 4 godine. Nakon toga nastavljaju školovanje na osnovnim školama koje završavaju s 9. razredom, na realnim školama koje završavaju s 10. razredom i na gimnazijama koje završavaju s 13. razredom i maturom. Svaka od završenih škola pruža druge mogućnosti za nastavak obrazovanja. Najgore je prekinuti osnovno školovanje. Bez završene osnovne škole gotovo ne postoji nikakva mogućnost za napredovanje. Stoga je važno da roditelji i djeca sve svoje sposobnosti usredotoče u prve četiri godine školovanja. Ako sami nisu u stanju pružiti potrebnu pomoć, moraju tražiti druge mogućnosti. U mnogim mjestima postoje među ostalim i od Caritasa organizirane grupe za pomoć kod rješavanja domaćih zadaća. Često se događa da djeca stranaca, inače nadarena, zbog nedovoljnog znanja njemačkoga ostaju na osnovnim školama umjesto da svoje školo-

Piše:
Stjepan
Herceg

vanje nastave u realkama ili gimnazijama. S gimnazijskom maturom u džepu svima su otvorena vrata na visoke škole i fakultete. Naravno, važno je da su maturalne ocjene dobre odnosno vrlo dobre. Zbog ograničenog broja upisnih mjesta, uzimaju se ponajprije oni najbolji, „odlikaši“. Međutim i oni slabiji mogu u pojedinim područjima nastaviti studij, pogotovo tamo gdje je broj kandidata manji od otvorenih mjesta. Sa završenom realnom školom, ili kako se nekad govorilo „malom maturom“ otvaraju se također višestruke mogućnosti. Postoji mogućnost nastavka školovanja u tzv. stručnim školama koje otvaraju vrata višim i visokim školama.

O izboru studija se treba na vrijeme i dobro informirati i savjetovati. S jedne strane je važno izabrati onaj smjer koji studenta zanima, ali treba gledati i malo unaprijed. Kod stranaca je važno znati gdje žele nastaviti svoj život poslije studija. Žele li to u zemljama porijekla, moraju unaprijed znati koje diplome će im se u domovini priznati i kakve su im mogućnosti zapošljavanja. Roditelji i srednjoškolci često o svemu tome premalo razmišljaju. Nije rijedak slučaj da mladi hrvatski maturanti umjesto na fakultetima završavaju u zanatima za koje im matura i nije bila potrebna. Treba istaknuti: što bolja izobrazba to su veće mogućnosti napredovanja. Ovim prilogom nisam htio podcjeniti raznovrsne zanate i zanatlije. Dapače, dobar zanat je garancija za pronalazak posla. Naći zanatsko mjesto danas je jednako teško kao i upis na nekih od fakulteta. Želio sam istaknuti da djeca u određenoj životnoj dobi trebaju birati onaj smjer za kojega imaju sposobnosti. Roditelji djecu ne smiju prepustiti samima sebi. Iskustvo pokazuje da tamo gdje su roditelji aktivni u školovanju svoje djece, postoje i bolji uspjesi. Uloženi novac za školovanje djece nije uzaludan, često je vredniji od svih kuća i posjeda bilo u Njemačkoj ili domovini. Školovani stranci će se lakše integrirati u globalnom društvu. Oni bez zanata i škole ostat će najvjerojatnije na dnu ljestvice što će rezultirati neimaštinu i nezadovoljstvo. ■

8. SMOTRA CRKVENIH ZBOROVA

DARMSTADT, 13.11., ODRŽANA SMOTRA
ZBOROVA DJECE I MLADIH

Zbor HKM Sindelfingen

Zbor HKM Wiesbaden

Zbor HKM Rüsselsheim

Zbor HKM Frankfurt

Zbor HKM Mainz

Zbor HKM Darmstadt

**Kličite, nebesa, jer je Jahve učinio!
Orite se, dubine zemljine!
Odjekujte radošću, planine,
i vi, šume, sa svim svojim drvećem!**

(Iz 44, 21)